

ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการวางแผนภาษีของ
บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100

โดย

นางสาวสุชาดา ศรีสกลกิจ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

บัญชีมหาบัณฑิต

ภาควิชาการบัญชี สาขาบัญชี

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการวางแผนภาษีของ
บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100

โดย

นางสาวสุชาดา ศรีสกลกิจ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บัญชีมหาบัณฑิต
ภาควิชาการบัญชี สาขาบัญชี
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

THE RELATIONSHIP BETWEEN GOOD CORPORATE GOVERNANCE
AND TAX PLANNING OF COMPANIES LISTED IN THE STOCK
EXCHANGE OF THAILAND (SET 100)

BY

MISS. SUCHADA SRISAKONKIT

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF ACCOUNTING

FACULTY OF COMMERCE AND ACCOUNTANCY

THAMMASAT UNIVERSITY

ACADEMIC YEAR 2015

COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

การค้นคว้าอิสระ

ของ

นางสาวสุชาดา ศรีสกลกิจ

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บัญชีมหาบัณฑิต

เมื่อ วันที่ 11 พ.ค. 2559

ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ ดร.มนวิภา ผดุงสิทธิ์)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สุภัทรกุล)

คณบดี

(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ ไรจนกิจอำนวย)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100
ชื่อผู้เขียน	นางสาวสุชาดา ศรีสกลกิจ
ชื่อปริญญา	บัญชีมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	บัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สุภัทรกุล
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการวางแผนภาษี โดยการวางแผนภาษีจะวัดจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริงซึ่งเป็นอัตราของค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ในงวดปัจจุบันที่คำนวณตามหลักเกณฑ์ภาษีต่อกำไรก่อนภาษีเงินได้อัตราภาษีเงินได้งวดปัจจุบันต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน และอัตราส่วนภาษีเงินได้งวดปัจจุบันต่อสินทรัพย์รวม โดยทำการศึกษาจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 ในปี 2557

ผลการวิจัยพบว่าการกำกับดูแลกิจการที่ดีไม่มีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเนื่องจากในปัจจุบันมีข้อกำหนดมากมายเกี่ยวกับการลดหย่อนภาษี เช่น การยกเว้นเงินได้ หรือค่าใช้จ่ายที่สามารถหักได้เพิ่มขึ้น ซึ่งอาจทำให้มีภาษีเงินได้ที่ต้องจ่ายต่ำลง ดังนั้นการที่อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริง อัตราภาษีเงินได้งวดปัจจุบันต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน และอัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวมมีค่าลดลง อาจไม่ได้เป็นผลมาจากการวางแผนภาษี

คำสำคัญ : การกำกับดูแลกิจการที่ดี, การวางแผนภาษี, อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริง

Independent Study Title	The relationship between good corporate governance and tax planning of companies listed in the stock exchange of Thailand (SET 100)
Author	Miss Suchada Srisakonkit
Degree	Master Degree of Accounting
Department/Faculty/University	Accounting Commerce and Accountancy Thammasat University
Independent Study Advisor	Assoc.Prof. Dr.Somchai Supattarakul
Academic Years	2015

ABSTRACT

The purpose for this research is to study about relationship between good corporate governance and tax planning. Tax planning is measured by the effective tax rate of the current tax to earnings before income taxes, the ratio of the current tax to cash flow from operating activities and the ratio of current tax to total assets. The samples in the research are companies in SET 100 group in stock exchange in Thailand market in 2014.

From the research, we found that good corporate governance has no relationship with tax planning significantly, because there are requirements for a reduced tax expense such as except income and deductible expenses can add up. This may result in a lower income tax to be paid. Thus, decreasing of the effective tax rate to earnings before income taxes, the ratio of the tax to cash flow from operating activities and the ratio of the tax to total assets may not be the result of tax planning.

Keywords : good corporate governance, tax planning, effective tax rate

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สุภัทรกุล เป็นอย่างยิ่งที่ได้ให้ความกรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ซึ่งให้คำแนะนำและแนวคิดที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.มนวิกา ผดุงสิทธิ์ ที่ได้เสียสละเวลาเป็นประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ พร้อมทั้งชี้แนวทางที่เป็นประโยชน์สำหรับการทำงานวิจัยฉบับนี้ให้เสร็จสมบูรณ์

นอกจากนี้ ขอขอบคุณ ครอบครัว ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และเพื่อนนักศึกษา ที่คอยให้การสนับสนุน ช่วยเหลือและให้คำแนะนำเป็นอย่างดีมาโดยตลอด รวมถึงเจ้าหน้าที่โครงการปริญญาโททางการบัญชีด้วย ที่อำนวยความสะดวกและประสานงานเรื่องต่างๆ ในระหว่างที่ผู้วิจัยได้ศึกษาอยู่ในหลักสูตรปริญญาโททางการบัญชี

นางสาวสุชาดา ศรีสกลกิจ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญตาราง	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	5
1.3 ขอบเขตของงานวิจัย	5
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	6
2.1.1 แนวคิดการกำกับดูแลกิจการ	6
2.1.2 แนวคิดการวางแผนภาษี	6
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.2.1 บทบาทของการบริหารจัดการต่อการวางแผนภาษี	8
2.2.2 การกำกับดูแลกิจการที่ดี	9
2.2.3 ความแตกต่างระหว่างหลักการบัญชีและหลักการภาษี	10
2.2.4 การตกแต่งกำไรและการหลีกเลี่ยงภาษี	10

บทที่ 3	วิธีการวิจัย	12
3.1	กลุ่มตัวอย่าง	12
3.2	วิธีการวิจัย	13
3.2.1	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	13
3.2.2	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	14
3.2.2.1	ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)	14
3.2.2.2	ตัวแปรตาม (Dependent Variable)	14
3.2.2.3	ตัวแปรควบคุม (Control Variable)	15
3.3	ตัวแบบในการวิจัย	15
3.4	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	16
3.4.1	การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic)	16
3.4.2	การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic)	16
3.4.2.1	การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient Analysis)	16
3.4.2.2	การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)	17
บทที่ 4	ผลการวิจัยและอภิปรายผล	18
4.1	การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)	18
4.1.1.	อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริง (Effective Tax Rate: ETR)	19
4.1.2	อัตราส่วนของค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้งวดปัจจุบันต่อกระแสเงินสด จากกิจกรรมดำเนินงาน (Tax/CFO)	19
4.1.3	อัตราภาษีเงินได้ต่อสินทรัพย์รวม (Tax/Total Assets)	19
4.1.4	คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance : CG)	19
4.1.5	ขนาดของกิจการ (SIZE)	20

4.1.6 ความเสี่ยงทางการเงินของบริษัท (LEV)	20
4.1.7 ความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (ROA)	20
4.1.8 ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนของบริษัท(CAP)	20
4.1.9 โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัท (OWN)	20
4.2 การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic)	21
4.2.1 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เชิงซ้อน (Correlation Analysis)	21
4.2.1.1 การกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษี ในรูปแบบที่ทำให้กำไรทางภาษีลดลงแต่ไม่กระทบกับกำไรทาง บัญชี	21
4.2.1.2 การกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษี ที่จะทำให้ทั้งกำไรทางบัญชีและทางภาษีลดลง	21
4.2.2 การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)	22
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	24
5.1 สรุปผลการวิจัย	24
5.2 ข้อจำกัดงานวิจัย	25
5.3 ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต	25
รายการอ้างอิง	26
ภาคผนวก	30
ภาคผนวก ก : หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดี	31
ประวัติผู้เขียน	57

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ของการกำกับดูแลกิจการที่ดี กับการวางแผนภาษี	18
4.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient)	21
4.3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณของความสัมพันธ์ระหว่างคะแนน การกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการวางแผนภาษี	22

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การเสียภาษีเป็นหน้าที่ที่พึงต้องปฏิบัติในฐานะที่เป็นพลเมืองของประเทศชาติ โดยภาษีอากรคือสิ่งที่รัฐบาลบังคับเก็บจากราษฎร เพื่อใช้เป็นประโยชน์ส่วนรวม โดยไม่ได้มีสิ่งตอบแทน โดยตรงแก่ผู้เสียภาษีอากร หรืออีกความหมาย คือ เงินได้หรือทรัพยากร ที่เคลื่อนย้ายจากเอกชนไปสู่รัฐบาล เพื่อหารายได้ให้พอกับค่าใช้จ่ายของรัฐบาล เพื่อการกระจายรายได้ เพื่อควบคุมการบริโภคของประชาชน เพื่อการชำระหนี้สินของรัฐบาล หรือสนองนโยบายธุรกิจ และการคลังของรัฐบาล โดยภาษีของกิจการจะถือเป็นค่าใช้จ่ายของกิจการที่หักกับกำไรสุทธิจากการดำเนินงาน ดังนั้นกิจการจึงพยายามลดค่าใช้จ่ายภาษีเพื่อให้กำไรสุทธิในส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นและสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ถือหุ้น

การวางแผนภาษีอากร นอกจากจะมีจุดมุ่งหมายที่จะให้การเสียภาษีอากรและการปฏิบัติการเกี่ยวกับภาษีอากรขององค์กรเป็นไปโดยถูกต้องและครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายภาษีอากรแล้ว แล้วจุดประสงค์ที่สำคัญอย่างหนึ่งคือเพื่อให้เสียภาษีอากรเป็นจำนวนน้อยที่สุดหรือประหยัดที่สุด โดยใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่ได้กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากร เช่น การใช้สิทธิในการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไรตามตามมาตรา 65 ทวิ (10) แห่งประมวลรัษฎากร การใช้สิทธินำจำนวนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ได้เสียไปในต่างประเทศที่ไม่เกินจำนวนเงินภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องเสียในประเทศไทยมาหักกับภาษีเงินได้ที่ต้องจ่ายตามพระราชกฤษฎีกาฯ ฉบับที่ 300 พ.ศ.2539 การใช้สิทธิไม่ต้องนำส่วนที่ตีราคาทรัพย์สินเพิ่มขึ้นดังกล่าวไปรวมคำนวณเป็นรายได้เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล การใช้สิทธินำผลขาดทุนสุทธิทางภาษีอากร ซึ่งยกมาไม่เกิน 5 รอบระยะเวลาบัญชีมาถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีอากร อย่างไรก็ตามจุดประสงค์ของการวางแผนภาษีเพื่อให้จ่ายภาษีน้อยลงบริษัทอาจใช้ช่องว่างของกฎหมายเพื่อกระทำการหลีกเลี่ยงภาษี เช่น การย้ายกำไรให้ไปเป็นของบริษัทที่จดทะเบียนในประเทศที่มีอัตราภาษีต่ำกว่าหรือได้รับการยกเว้น โดยกำหนดราคาขายระหว่างกันให้ต่ำกว่าบริษัทที่มีอัตราภาษีต่ำกว่า

งานวิจัยของ สัตยา ดันจันทรพงศ์ (2557) ที่ศึกษาอิทธิพลของการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่มีต่อการวางแผนภาษีของบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย ปี 2554 พบว่าการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะช่วยลดการวางแผนภาษีที่ทำให้หักกำไรทางบัญชีและทางภาษีลดลง เนื่องจากในปี

ดังกล่าวสมาคมส่งเสริมกรรมการบริษัทไทย (IOD) มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยเพิ่มน้ำหนักคะแนน ในหมวดการคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญกับการรับผิดชอบต่อสังคม โดยการลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการจะรวมถึงการรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการเสียภาษีในฐานะที่กิจการถือเป็นบุคคลหนึ่งในสังคม (Avi-Yonach, 2006) โดยในการวิจัยได้เพิ่มหลักเกณฑ์ในหมวดความรับผิดชอบต่อสังคมด้านภาษีอากรเข้าไปในการประเมินด้วย

อย่างไรก็ตาม เกณฑ์การประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของสมาคมส่งเสริมกรรมการบริษัทไทย (IOD) ในปี 2558 ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเกณฑ์การประเมินที่ใช้ประเมินการกำกับดูแลกิจการในปี 2554 โดยมีการเพิ่มเติมประเด็นในแต่และหมวดของเกณฑ์การประเมินดังนี้

หมวดที่ 1 สิทธิของผู้ถือหุ้น โดยเพิ่มให้มีการส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมผู้ถือหุ้นและการเปิดเผยมติที่ประชุมพร้อมผลการลงคะแนนเพื่อให้ผู้ถือหุ้นมั่นใจว่าการตัดสินใจของบริษัทได้มาจากคะแนนเสียงที่ลงมติโดยผู้ถือหุ้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกรรมการอาศัยมติที่ประชุมซึ่งมาจากการนับคะแนนที่ไม่สุจริตในการตัดสินใจกระทำการบางอย่างโดยเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือพรรคพวกของตน รวมถึงการเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นได้สังเกตหรือพบการกระทำของคณะกรรมการหรือผู้บริหารที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่อบริษัท สามารถส่งข่าวสารให้แก่ผู้ถือหุ้นเพื่อรวมตัวกันขอเปิดประชุมเพื่อสอบถามข้อเท็จจริงจากคณะกรรมการ การที่บริษัทมีเจตนาในการกีดกันการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ถือหุ้น เพื่อให้บริษัทสามารถทำการใดๆโดยที่กลุ่มผู้ถือหุ้นไม่สามารถรับรู้หรือต่อต้านได้ จะแสดงถึงความไม่ซื่อตรงของบริษัทซึ่งมีโอกาสที่จะทำการไม่สุจริตเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจรวมถึงการวางแผนภาษีด้วย

หมวดที่ 2 การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน ได้เพิ่มให้มีการเปิดเผยรายการระหว่างกันเพื่อให้ทราบว่าเป็นการกระทำอย่างยุติธรรมตามราคาตลาดและเป็นไปตามปกติธุรกิจการค้า (Fair and at arms' length) หรือไม่ เนื่องจากบริษัทอาจทำการวางแผนภาษีโดยกำหนดราคาซื้อขายระหว่างกันให้ต่ำกว่าปกติเพื่อที่จะลดยอดรายได้ในการคำนวณภาษีเงินได้

หมวดที่ 3 การคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย ได้เพิ่มประเด็นเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริต โดยสนับสนุนให้บริษัทมีกลไกการต่อต้านการทุจริตทั่วทั้งองค์กรซึ่งประกอบด้วยกระบวนการในการประเมินความเสี่ยงจากการทุจริตคอร์รัปชัน การกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการกำกับดูแล การติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน รวมถึงการฝึกอบรมแก่พนักงานเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับนโยบายและแนวปฏิบัติในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของบริษัท พร้อมทั้งสร้างกระบวนการในการจัดการกับเรื่องที่พนักงานร้องเรียนว่าอาจเป็น

การกระทำผิด และนโยบายหรือแนวทางในการปกป้องพนักงานหรือผู้แจ้งเบาะแสในการกระทำผิด รวมถึงจัดให้มีช่องทางสำหรับผู้มีส่วนได้เสียในการแจ้งหรือร้องเรียนกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิ พร้อมให้ข้อมูลในการติดต่ออย่างชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่าบริษัทสามารถลดโอกาสการกระทำผิดทุกระดับได้ ซึ่งการกระทำผิดของบริษัทมักจะมีเรื่องการวางแผนภาษีรวมอยู่ในการกระทำผิดด้วย

นอกจากนี้พฤติกรรมของบริษัทในลักษณะจงใจเอาเปรียบผู้บริโภคหรือคู่แข่งกัน แสดงให้เห็นถึงความไม่มีจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ ดังนั้นทาง IOD จึงใช้การฝ่าฝืนกฎหมายด้านผู้บริโภคหรือการแข่งขันทางการค้า เป็นตัววัดเพิ่มเติมของการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี

หมวดที่ 4 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส ได้เพิ่มเติมการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบริษัท เช่น โครงสร้างกลุ่มธุรกิจ เนื่องจากโครงสร้างการถือหุ้นของบริษัทได้แสดงให้เห็นว่ามีกลไกในการป้องกันการครอบงำกิจการหรือไม่ ซึ่งตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี บริษัทไม่ควรสร้างกลไกในการป้องกันการครอบงำกิจการที่จะทำให้ฝ่ายจัดการหรือผู้มีอำนาจควบคุมใช้เป็นเกราะป้องกันตนเองในกรณีที่มีการบริหารงานอย่างขาดประสิทธิภาพหรือไม่โปร่งใส การเปิดเผยการเปลี่ยนแปลงการถือครองหุ้นบริษัทของกรรมการและผู้บริหารระดับสูงไว้ในรายงานประจำปีเพื่อให้ทราบถึงอำนาจของผู้บริหารและกรรมการในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท รวมถึงรายงานผลการดำเนินงานรายไตรมาสและเป้าหมายระยะยาวของบริษัท (Corporate Objective/Long Term Goal) ทั้งนี้การเปิดเผยดังกล่าวเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือบุคคลภายนอกที่สนใจสามารถประเมินภาพรวมของบริษัทได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งถือเป็นการแสดงถึงความโปร่งใสของบริษัทอันเป็นไปตามหลักของการกำกับดูแลกิจการที่ดี

หมวดที่ 5 ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ ได้เพิ่มเติมเกี่ยวกับ การเปิดเผยหลักเกณฑ์และกระบวนการในการคัดเลือกกรรมการใหม่โดยพิจารณาจากทักษะที่จำเป็นที่ยังขาดอยู่ในคณะกรรมการ เพื่อให้มีความหลากหลายในโครงสร้างของคณะกรรมการ (Board Diversity) เช่น ทางด้านทักษะวิชาชีพ และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และพิจารณาเพิ่มเติมว่ากรรมการหรือผู้บริหารระดับสูงของบริษัทเคยเป็นพนักงานหรือหุ้นส่วนของบริษัทสอบบัญชีภายนอกที่บริษัทใช้บริการอยู่ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาหรือไม่ หากเป็นเช่นนั้นกรรมการหรือผู้บริหารระดับสูงของบริษัทจะขาดความเป็นอิสระในการทำหน้าที่เนื่องจากพวกเขาอาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์

กรรมการอิสระถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับการกำกับดูแลกิจการที่ดี ดังนั้นจึงมีข้อพิจารณาในการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพิ่มเติมในส่วนของคุณภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการอิสระ เช่น การจำกัดบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการอิสระการดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทจดทะเบียนอื่น เนื่องจากการดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทในจำนวนที่มากเกินไปอาจมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการอิสระ การกำหนดนโยบายจำกัดจำนวนปี

ในการดำรงตำแหน่งของกรรมการอิสระเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในระยะเวลายาวนานอาจขาดความเป็นอิสระได้

ปัจจุบันการบริหารความเสี่ยงเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับความอยู่รอดของบริษัท ดังนั้นการจัดให้มีและเปิดเผยถึงระบบควบคุมภายใน ระบบบริหารความเสี่ยง รวมถึงแนวทางในการจัดการกับความเสี่ยงของบริษัทจะเป็นข้อพิจารณาเพิ่มเติมสำหรับการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี

การประเมินผลงานคณะกรรมการเป็นรายบุคคลเป็นสิ่งที่ช่วยเพิ่มคุณภาพของการกำกับดูแลกิจการนอกจากการประเมินผลงานทั้งคณะ เนื่องจากการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการรายบุคคลจะเป็นการให้กรรมการทบทวนตนเองในเรื่องต่างๆ เช่น คุณสมบัติในด้านความสามารถ ความพร้อมในการอุทิศเวลาให้กับบริษัท รวมถึงคุณสมบัติเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งที่อาจความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ดังนั้นทาง IOD จึงได้เพิ่มประเด็นนี้ในการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีด้วย

การกำหนดค่าตอบแทนของผู้บริหารระดับสูงและกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คณะกรรมการทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นด้วยความโปร่งใส รวมถึงมีความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย ดังนั้นการเปิดเผยนโยบายค่าตอบแทนผู้บริหารและกรรมการจึงเป็นข้อพิจารณาในการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี นอกจากนี้กระบวนการกำหนดค่าตอบแทนที่โปร่งใสและการขอความเห็นชอบจากผู้ถือหุ้นในการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของกรรมการโดยตรงจะใช้เป็นข้อพิจารณาในการประเมินด้วย เนื่องจากกรรมการไม่ควรอนุมัติค่าตอบแทนของตนเอง โดยคณะกรรมการควรจัดให้มีระดับและองค์ประกอบของค่าตอบแทนกรรมการอย่างเหมาะสมและเพียงพอที่จะจูงใจและรักษากรรมการที่มีคุณภาพตามที่ต้องการ แต่ควรหลีกเลี่ยงการจ่ายค่าตอบแทนที่เกินสมควร

จากการพิจารณาเกณฑ์การประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของสมาคมส่งเสริมกรรมการบริษัทไทย (IOD) ปี 2558 ที่เพิ่มเติมจากเกณฑ์การประเมินฯ ที่ใช้ประเมินบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทยปี 2554 ซึ่งเพิ่มขึ้นจำนวน 87 ข้อ พบว่าประเด็นที่เพิ่มเติมดังกล่าวมีผลกระทบต่อปัจจัยที่ทำให้เกิดการวางแผนภาษีและคุณภาพของการกำกับดูแลกิจการที่ดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าระดับการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามเกณฑ์การประเมินที่จัดทำขึ้นใหม่จะมีผลกระทบต่อการวางแผนภาษีในระดับที่แตกต่างจากงานวิจัยก่อนหน้าหรือไม่ อย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100

1.3 ขอบเขตของงานวิจัย

ขอบเขตของงานวิจัยจะศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก ที่มีมูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) สูง การซื้อขายมีสภาพคล่องสูง อย่างสม่ำเสมอ และมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (SET 100) ยกเว้นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมทางการเงิน บริษัทที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่ไม่ใช่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 31 ธันวาคม บริษัทที่ข้อมูลไม่ครบถ้วน และบริษัทที่มีผลขาดทุนก่อนภาษี โดยศึกษาจากข้อมูล ปี 2557

1.4 ประโยชน์ที่จะคาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้นรวมถึงผู้มีส่วนได้เสียของบริษัทในการประเมินหลักการดำเนินธุรกิจของบริษัทว่ามีความโปร่งใสหรือมีโอกาสที่จะกระทำเพื่อผลประโยชน์ส่วนตนหรือพรรคพวกของตนหรือไม่ และเพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจลงทุน

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 แนวคิดการกำกับดูแลกิจการ

การกำกับดูแลกิจการเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มบุคคลต่างๆ ซึ่งได้แก่ คณะผู้บริหารของบริษัท คณะกรรมการบริษัท ผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสียทุกราย โดยได้กำหนดหลักการกำกับดูแลกิจการที่ไว้ดังนี้

- (1) สิทธิของผู้ถือหุ้นและบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของผู้เป็นเจ้าของ
- (2) การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน
- (3) บทบาทของผู้มีส่วนได้เสียในการกำกับดูแลกิจการ
- (4) เปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส
- (5) ความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท

ทั้งนี้การกำกับดูแลกิจการที่ดีควรสามารถให้สิ่งจูงใจที่เหมาะสมที่จะทำให้คณะกรรมการและคณะผู้บริหารของบริษัทพยายามดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอันเป็นประโยชน์กับบริษัทและผู้ถือหุ้น และช่วยให้ระบบการติดตามและประเมินผลงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย และคำนึงถึงผลกระทบร้ายแรงในการประกอบธุรกิจ การให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมและผลประโยชน์ของสังคมในชุมชนที่กิจการนั้น ๆ ดำเนินการอยู่ เพราะปัจจัยเหล่านี้อาจส่งผลบวกหรือผลลบต่อชื่อเสียงและผลสำเร็จในระยะยาวของกิจการได้ (OECD, 2004)

2.1.2 แนวคิดการวางแผนภาษี

ตามหลักการทั่วไป การวางแผนภาษี คือ การเตรียมการเพื่อเสียภาษีให้ถูกต้องครบถ้วน ในฐานะพลเมืองดีและใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีต่างๆ ที่กฎหมายกำหนดเพื่อบรรเทาภาระภาษีให้น้อยลง ไม่ต้องเสียภาษีมากจนเกินไป รวมถึงไม่ต้องชำระภาษีเพิ่มหรือเสียเบี้ยปรับโดยใช่เหตุ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2559) แต่อย่างไรก็ดี การวางแผนภาษีในมุมมองของบริษัทอาจรวมถึงการใช้กลยุทธ์ต่างๆ เพื่อให้ค่าใช้จ่ายภาษีลดลงนอกเหนือจากการใช้สิทธิประโยชน์ทางกฎหมาย (Dyrenge, et al., 2006) เช่น การวางแผนภาษีเชิงรุก (Tax Aggressive Planning) ซึ่งเป็นการใช้วิธีการต่างๆ เพื่อมุ่งลดกำไรทางภาษี (Chen et al., 2005) โดยการจัดการกำไรตามหลักการบัญชีให้

ลดลงซึ่งทำให้กำไรตามหลักการภาษีลดลงด้วย (Goncharov & Zimmermann, 2006) การใช้หลักความไม่สอดคล้องกันระหว่างมาตรฐานการบัญชีและหลักการทางภาษี ซึ่งทำให้บริษัทสามารถเพิ่มรายได้ทางบัญชีและลดรายได้ทางภาษีในระยะเวลาบัญชีเดียวกัน (Frank, Lynch, and Rego, 2008; Manzo and Plesko, 2002; Desai, 2002) หรือการวางแผนเพื่อหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) เช่นในกรณีที่บริษัทที่มีหน่วยงานตั้งอยู่ในประเทศอื่นด้วย สามารถหลีกเลี่ยงภาษีโดยการทำธุรกรรมผ่านโครงสร้างที่มีบริษัทอยู่ในประเทศต่างๆที่มีกฎหมายภาษีแตกต่างกัน (Rego, 2003) ตัวอย่างเช่น การปันรายได้จากบริษัทที่อยู่ในประเทศที่มีการเสียภาษีสูงกว่าไปยังบริษัทที่อยู่ในประเทศที่มีการเสียภาษีน้อยกว่า (Collins, Kemsley, and Lang, 1998)

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในมุมมองของถือหุ้น ข้อมูลทางการเงินเป็นปัจจัยหลักที่ใช้ในการวัดผลการดำเนินงานของบริษัท ดังนั้นเป้าหมายของผู้บริหารก็คือผลสำเร็จทางการเงิน ทั้งนี้ในการที่จะทำให้บริษัทมีค่าใช้จ่ายภาษีต่ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการทำกำไรและความได้เปรียบในการแข่งขัน จึงทำให้บริษัทพยายามใช้กลยุทธ์การต่างๆเพื่อให้จ่ายภาษีน้อยลง ตั้งแต่การวางแผนภาษีโดยใช้สิทธิประโยชน์ตามกฎหมาย การใช้ช่องโหว่ของกฎหมายเพื่อเลี่ยงการเสียภาษี จนถึงการหนีภาษี ซึ่งสองวิธีการหลัง จะทำให้รัฐในฐานะเป็นแหล่งเงินได้หรือเป็นถิ่นที่อยู่ของบริษัทสูญเสียรายได้เป็นจำนวนมาก แต่ในปัจจุบันแนวคิดเรื่องความยั่งยืนและมูลค่าเพิ่มในระยะยาว (Long-term Value added) ได้รับความสำคัญมากขึ้น โดยแนวคิดดังกล่าวมีประเด็นการพิจารณามูลค่าของการหลีกเลี่ยงภาษีรวมอยู่ด้วย ซึ่งการหลีกเลี่ยงภาษีมีโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายในเรื่องของชื่อเสียงในด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (Erle, 2008) เนื่องจากการเสียภาษีโดยถูกต้องถือเป็นการรับผิดชอบต่อสังคมอย่างหนึ่งในฐานะที่บริษัทเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและถือเป็นการรับผิดชอบต่อสังคมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการทำธุรกรรมที่สำคัญ เช่น การควบรวมกิจการและการซื้อกิจการ ผลเสียหายด้านชื่อเสียงจากความผิดพลาดในการประเมินภาษีจะทำให้มีต้นทุนเกิดขึ้นซึ่งไม่สามารถประมาณได้ ดังนั้นผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) จึงต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงด้านภาษีในระยะยาว และคณะกรรมการต้องให้ความมั่นใจว่าประเด็นเรื่องภาษีได้นำเข้าสู่การปฏิบัติงานทั่วทั้งองค์กรแล้ว ทั้งนี้การบริหารความเสี่ยงด้านภาษีจึงนับเป็นส่วนหนึ่งของการกำกับดูแลกิจการที่ดี ดังนั้นจึงถือเป็นเหตุผลของคณะกรรมการที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องในการบริหารความเสี่ยงด้านภาษี (Erle, 2008)

2.2.1 บทบาทของการบริหารจัดการต่อการวางแผนภาษี

Lanis และ Richardson (2011) ได้ทำการศึกษาบทบาทของคณะกรรมการ มีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษีของบริษัท พบว่า ในมุมมองของผู้บริหารในฐานะเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้น การวางแผนภาษีเชิงรุก (Tax Aggressive Planning) เพื่อให้กำไรทางภาษีลดลง (Chen et al., 2005) จะทำให้มีผลประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น เช่น การประหยัดภาษี แต่ก็จะมีต้นทุนที่เพิ่มด้วย เช่น โทษปรับจากการถูกประเมินโดยเจ้าหน้าที่ ต้นทุนในการทำธุรกรรม ต้นทุนด้านชื่อเสียง และ ต้นทุนด้านการเมือง แม้ว่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ซึ่งเป็นถือเป็นต้นทุนตัวแทนของผู้ถือหุ้น แต่ถ้าผู้บริหารได้รับการเสนอผลประโยชน์จากบริษัทที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ที่ใกล้เคียงกับของผู้ถือหุ้นระดับของการวางแผนภาษีจะลดลง ในสถานการณ์ที่มีการกำกับดูแลกิจการยังอยู่ในระดับต่ำ จะเริ่มมีการวางแผนภาษีแบบเชิงรุกมากขึ้น ทั้งนี้ ผู้ถือหุ้นอาจจะไม่อนุมัติให้ผู้บริหารทำการใดๆ ที่เกี่ยวกับการวางแผนภาษีเชิงรุกแม้ว่าจะมีโอกาสกำไร (Desai & Dharmapala, 2006) ดังนั้น ในมุมมองของตัวแทน การวางแผนภาษีแบบเชิงรุกจะไม่ใช่เป็นนโยบายที่ดีที่สุดสำหรับทุกบริษัท เพราะต้องขึ้นอยู่กับว่าผลประโยชน์ที่ได้รับว่าจะคุ้มกับต้นทุนที่เสียไปหรือไม่ แต่อย่างไรก็ตามทฤษฎีต้นทุนตัวแทนอาจไม่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและการวางแผนภาษีได้ เนื่องจากทฤษฎีต้นทุนตัวแทนจะเน้นความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับผู้ถือหุ้น แต่แนวคิดเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility) จะเน้นความสัมพันธ์ระหว่าง บริษัทกับผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) เช่น หน่วยงานของรัฐ กลุ่มทางการเมือง กลุ่มลูกค้า พนักงาน ลูกค้า ในที่นี้ การเสียภาษีโดยถูกต้องก็ถือว่าเป็นการรับผิดชอบต่อสังคมในเชิงสังคม โดยความรับผิดชอบต่อสังคมจะเป็นเครื่องมือในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการวางแผนภาษี โดยการที่ทำให้บริษัทมีความรับผิดชอบต่อสังคมในแง่ของการปฏิบัติตามกฎหมายจะช่วยลดการวางแผนภาษี โดยกลไกของการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะช่วยสนับสนุนให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายโดยเฉพาะด้านภาษีเพื่อให้บริษัทสามารถอยู่ในสังคมต่อไปได้ ซึ่งคณะกรรมการมีฐานะเป็นกลไกให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย เนื่องจากกรรมการมีบทบาทในการ กำหนดกลยุทธ์ที่จะมีผลต่อผู้มีส่วนได้เสียและสังคมโดยรวม (Rose, 2007) ดังนั้นคณะกรรมการควรมีการจัดการเพื่อให้แน่ใจว่า ผู้มีส่วนได้เสียและสังคมจะได้รับในสิ่งที่คาดหวังไว้ (Ibrahim et al., 2003) นอกจากนี้ได้มีการพิจารณาองค์ประกอบของคณะกรรมการกับการวางแผนภาษี ซึ่งองค์ประกอบของคณะกรรมการถือเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อประสิทธิภาพในการควบคุมการจัดการ โดยเน้นที่มาของกรรมการว่ามาจากฝ่ายบริหารหรือไม่ ซึ่งสัดส่วนของกรรมการที่มาจากฝ่ายบริหารจะมีอิทธิพลต่อการตอบสนองต่อความต้องการของสังคม

2.2.2 การกำกับดูแลกิจการที่ดี

ผู้บริหารภายในของบริษัทมักจะมีข้อมูลภายในที่สำคัญของบริษัทซึ่งจะช่วยให้การทำงานของกรรมการในเรื่องการควบคุมการตัดสินใจมีประสิทธิภาพมากขึ้น (Fama, 1980; Fama and Jensen, 1983) ดังนั้นการให้มีสัดส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหารของบริษัทมากขึ้นจะทำให้มีประสิทธิภาพในการตัดสินใจดีขึ้นเนื่องจากเป็นผู้มีข้อมูลภายในของบริษัทดี แต่การที่กรรมการจะมีบทบาทในการควบคุมการตัดสินใจของผู้บริหารได้นั้น จะต้องสามารถจำกัดการใช้ดุลพินิจส่วนบุคคลของผู้บริหารที่มาจากภายในบริษัทในการตัดสินใจเรื่องสำคัญได้ (Beasley, 1996) เนื่องจากการที่ผู้บริหารมีข้อมูลภายในที่สำคัญของบริษัท อาจใช้อำนาจจากคณะกรรมการเครื่องมือในการจัดการโดยไม่สนใจผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น (Williamson, 1984) และการที่คณะกรรมการมีอำนาจรอบังการจัดการ อาจกระตุ้นให้ผู้บริหารร่วมมือในการทำทุจริตเพื่อหาประโยชน์ โดยการบังคับให้เจ้าหน้าที่บัญชีแสดงรายงานทางการเงินเพื่อให้ได้ค่าตอบแทนที่สูงสุด และการกระทำดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่อราคาหุ้นของบริษัทอีกด้วย (Fama, 1980; DeAngelo et al., 1994; Yermack, 1996) ดังนั้นการเพิ่มจำนวนกรรมการที่มาจากภายนอกอาจช่วยลดปัญหาเหล่านี้ได้ โดยการเพิ่มกรรมการที่มาจากภายนอก บริษัทสามารถเลือกคนที่เหมาะสม มีความเป็นมืออาชีพตามที่บริษัทต้องการได้ โดยปกติจะให้กรรมการที่มาจากภายนอกทำหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยในกรณีที่มีความเห็นขัดแย้งกันระหว่างผู้บริหารที่เป็นคนในบริษัท และตัดสินใจในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับตัวแทน โดยเฉพาะ ถ้าการจ่ายค่าตอบแทนให้แก่กรรมการที่ไม่ใช่ผู้บริหาร โดยไม่ใช่เกณฑ์ผลการดำเนินงานทางการเงิน กรรมการที่ไม่ใช่ผู้บริหารจะมีแรงจูงใจที่จะคอยกำกับดูแลกิจการของบริษัทให้ดี (Fama & Jensen, 1983) ดังนั้นการกำกับดูแลกิจการจะเน้นให้กรรมการที่ไม่ใช่ผู้บริหารมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลพฤติกรรมของผู้บริหารระดับสูงในการตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่อสังคมรวม (Pearce and Zahra, 1991; Ibrahimet, Howard, and Angelidis, 2003)

บริษัทที่มีสัดส่วนของกรรมการอิสระสูง หรือการมีบุคคลจากหลากหลายอาชีพมาดำรงตำแหน่งเป็นประธานหรือกรรมการผู้จัดการ หรือ มีผู้เชี่ยวชาญด้านบัญชีการเงินเป็นกรรมการตรวจสอบ จะมีความสัมพันธ์กับการที่มีโอกาสในการตกแต่งกำไรที่ต่ำลง (Chen, Elder, and Hsieh, 2007) และจะมีแนวโน้มว่ามีการกำหนดราคาโอน (Transfer pricing) ต่ำลง (Lo, Wong, and Firth, 2010) สำหรับบริษัทที่มีลักษณะครอบครัว จะมีการวางแผนภาษีน้อยกว่า เนื่องจากเจ้าของที่เป็นครอบครัวเต็มใจที่จะสละผลประโยชน์ทางภาษีเพื่อที่จะหลีกเลี่ยงค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ภาษีจากการลดราคาหุ้น (Chen, Chen, Cheng, and Shevlinet, 2007)

2.2.3 ความแตกต่างระหว่างหลักการบัญชีและหลักการภาษี

ความไม่สอดคล้องกันระหว่างมาตรฐานการบัญชีและหลักการทางภาษี จะทำให้บริษัทสามารถเพิ่มรายได้ทางบัญชีและลดรายได้ทางภาษีในระยะเวลาระยะเวลาบัญชีเดียวกัน แต่การที่บริษัทจะสามารถทำเช่นนั้นได้ ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของบริษัทว่าจะเอื้อให้ผู้บริหารใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจเกี่ยวกับรายงานทางการเงินและภาษีได้หรือไม่ (Frank, Lynch, and Rego, 2008; Manzo and Plesko, 2002; Desai, 2002) ความแตกต่างของหลักการบัญชีและหลักการภาษีที่เพิ่มสูงขึ้น อาจเปิดโอกาสให้ผู้บริหารใช้สิ่งเหล่านี้ทำให้กำไรทางบัญชีสูงขึ้นโดยไม่กระทบต่อกำไรทางภาษี (Phillips, Pincus, and S. Rego, 2003)

2.2.4 การตกแต่งกำไรและการหลีกเลี่ยงภาษี

จุดประสงค์หลักอย่างหนึ่งของรายงานทางการเงินคือใช้วัดภาษี โดยการรายงานกำไรจะได้รับอิทธิพลจากความพยายามที่จะจัดการด้านภาษีของบริษัท มีสองปัจจัยที่ทำให้แรงจูงใจด้านภาษีมีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงิน ได้แก่ 1. การใช้รายงานทางการเงินในการทำสัญญาหรือติดต่อกับผู้มีส่วนได้เสีย ส่งผลกระทบในทางลบอย่างรุนแรงต่อการจัดการด้านภาษี เนื่องจากสัญญาใช้หลักเกณฑ์ด้านบัญชีและการคำนวณภาษีทำให้รายงานมีความขัดแย้งกัน 2. แรงจูงใจด้านภาษีมีอิทธิพลอย่างมากต่องบการเงินในประเทศที่การปฏิบัติทางบัญชีจะสอดคล้องกับการปฏิบัติทางภาษี เช่น เมื่อกฎระเบียบทางบัญชีภาษีปฏิบัติตามกฎหมายบัญชีการเงิน (Ball & Shivakumar, 2004) จากงานวิจัยก่อนหน้านี้พบว่าบริษัทที่ทำการตกแต่งกำไรทางบัญชีแล้วไม่จำเป็นต้องไปที่จะต้องทำการดังกล่าวกับรายงานทางภาษีด้วย (Frank, Lynch, and Rego, 2008; Manzo and Plesko, 2002; Desai, 2002) แม้ว่าบริษัทจะสามารถตกแต่งรายงานทางการเงินตามหลักการบัญชีและตามหลักการภาษี แต่บริษัทอาจไม่ทำเช่นนั้นเนื่องจากบริษัทอาจถูกเพ่งเล็งจากรัฐหากมีความแตกต่างกันมากระหว่างจำนวนเงินของกำไรตามการบัญชีและหลักการภาษี (Cloyd 1995; Mills 1998; Badertscher et al. 2009) รวมทั้งถูกเพ่งเล็งจากผู้สอบบัญชีภายนอกด้วย (Hanlon and Krishnan, 2006) แต่อย่างไรก็ตาม กฎหมายบางประเทศมีการจูงใจด้านภาษีเพื่อการสนับสนุนการลงทุน เช่น การลดอัตราภาษี การยกเว้นเงินได้บางส่วน ซึ่งแรงจูงใจด้านภาษีดังกล่าวจะช่วยลดผลประโยชน์จากการตกแต่งกำไรให้สูงขึ้น (Coppens & Peek, 2005) นอกจากนี้คุณภาพกำไรเป็นปัจจัยหนึ่งของแรงผลักดันตลาด ซึ่งสร้างแรงจูงใจให้รายงานทางบัญชีมีคุณภาพ (Ball, Robin, and Wu, 2003) แรงจูงใจที่ทำให้ข้อมูลทางการเงินมีคุณภาพจะไปจำกัดการหลีกเลี่ยงภาษี (Goncharov, and Zimmermann, 2006)

การเปิดเผยกำไรที่สูงผิดปกติของบริษัทที่อยู่ภายใต้กฎหมายที่เสียภาษีต่ำ โดยทั่วไปถือว่าการหลีกเลี่ยงภาษี (Sullivan, 2004) โดยผู้บริหารที่ต้องการปกปิดการหลีกเลี่ยง

ภาษีจากผู้ใช้งบการเงิน อาจทำได้โดยการไม่เปิดเผยรายได้ที่แบ่งตามภูมิศาสตร์ และจะมีโอกาสที่จะหลีกเลี่ยงการเปิดเผยข้อมูลใดๆที่เกี่ยวข้องกับการหลีกเลี่ยงภาษีด้วย โดยรูปแบบของการจัดการรายได้วิธีนี้จะช่วยลดรายได้ทางภาษีในรัฐที่มีการคิดภาษีสูง มีอุปสรรคของการเติบโตด้านเศรษฐกิจ และมีการจ่ายผลประโยชน์ทางสังคมอื่นๆ (Hope, Ma, and Thomas, 2011) อย่างไรก็ตาม การหลีกเลี่ยงภาษีไม่จำเป็นว่าจะหมายถึงบริษัทจะทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากมีหลายข้อกำหนดที่อนุญาตให้หรือสนับสนุนให้บริษัทลดภาษีได้ นอกจากนี้กฎหมายภาษียังไม่ชัดเจนในการปฏิบัติสำหรับการทำรายการที่มีความซับซ้อนและบริษัทอาจจะยอมเสียผลตอบแทนเพื่อให้มีภาษีที่เหมาะสม (Dyrenge, Hanlon, and Maydew, 2006)

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการวางแผนภาษี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งขึ้น โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา วิธีการวิจัย ตัวแบบ และสถิติที่ใช้ในการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่นำมาทำการวิจัยจะศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก ที่มีมูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) สูง การซื้อขายมีสภาพคล่องสูงอย่างสม่ำเสมอ และมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (SET 100) จากการคำนวณค่าดัชนีระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2557 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2557 ยกเว้นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมทางการเงินประกอบด้วย สถาบันการเงิน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ บริษัทประกันชีวิตและประกันภัยจำนวน 13 บริษัท เนื่องจากมีโครงสร้างทางการเงินและบัญชีที่แตกต่างจากอุตสาหกรรมทั่วไป บริษัทที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่ไม่ใช่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 31 ธันวาคม จำนวน 5 บริษัท เนื่องจากข้อมูลทางการเงินซึ่งใช้เป็นตัวแปรในการศึกษาจะไม่สามารถเปรียบเทียบกันได้ บริษัทที่ข้อมูลไม่ครบถ้วน จำนวน 8 บริษัท และบริษัทที่มีผลขาดทุนก่อนภาษี จำนวน 9 บริษัท ดังนั้นจึงมีกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษามีจำนวน 62 บริษัท และทำการศึกษาจากข้อมูล ปี 2557 เนื่องจากเป็นปีที่มีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) โดยมีการเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การกำกับดูแลกิจการในแต่ละหมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 สิทธิของผู้ถือหุ้น เพิ่มประเด็นการส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมผู้ถือหุ้นและการเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกัน

หมวดที่ 2 การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน เพิ่มประเด็นการเปิดเผยรายการระหว่างกันเพื่อให้ทราบว่าบริษัทได้กระทำอย่างยุติธรรมตามราคาตลาดและเป็นไปตามปกติธุรกิจการค้า (Fair and at arms' length)

หมวดที่ 3 การคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย เพิ่มประเด็นเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริต โดยสนับสนุนให้บริษัทมีกลไกการต่อต้านการทุจริตทั่วทั้งองค์กร

หมวดที่ 4 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส ได้เพิ่มเติมการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบริษัท เช่น โครงสร้างกลุ่มธุรกิจ การเปลี่ยนแปลงการถือครองหุ้นบริษัทของกรรมการและผู้บริหารระดับสูงไว้ในรายงานประจำปีเพื่อให้ทราบถึงอำนาจของผู้บริหารและกรรมการในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท

หมวดที่ 5 ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ ได้เพิ่มเติมประเด็นเกี่ยวกับ การเปิดเผยหลักเกณฑ์และกระบวนการในการคัดเลือกกรรมการ คุณสมบัติเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งที่อาจความขัดแย้งทางผลประโยชน์ การบริหารความเสี่ยง ระบบควบคุมภายใน และการประเมินผลงานคณะกรรมการเป็นรายบุคคล รวมถึงการกำหนดค่าตอบแทนของผู้บริหารระดับสูงและกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร

ซึ่งการเพิ่มหลักเกณฑ์การประเมินการกำกับดูแลกิจการดังกล่าวผู้วิจัยสมมติฐานว่าจะมีผลกระทบต่อการวางแผนภาษี

3.2 วิธีการวิจัย

3.2.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลแบบทุติยภูมิ (Secondary data) ปี 2557 จากฐานข้อมูล DATASTREAM รายงานประจำปี หนังสือเชิญประชุมสามัญประจำปีของผู้ถือหุ้น รายงานการประชุมสามัญประจำปีของผู้ถือหุ้น และเว็บไซต์ของบริษัท โดยเกณฑ์ประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ใช้วัดการกำกับดูแลกิจการที่ดีในการวิจัยครั้งนี้จะปรับปรุงจากเกณฑ์การประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง อิทธิพลของการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อการวางแผนภาษีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ของ สัตยา ตันจันทรพงศ์ (2557) และเกณฑ์การประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) ใช้ในการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับปี 2557 ซึ่งเกณฑ์การประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ใช้วัดการกำกับดูแลกิจการที่ดีในงานวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย 5 หมวด ได้แก่ สิทธิของผู้ถือหุ้น การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน การคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส และความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ มีจำนวน 288 ข้อ ในการเก็บข้อมูลการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะให้คะแนนเท่ากับ 1 เมื่อปฏิบัติตาม และให้คะแนนเท่ากับ 0 เมื่อไม่ได้ปฏิบัติตามหรือไม่เปิดเผยข้อมูล และจะให้น้ำหนักที่แตกต่างกันสำหรับคะแนนรวมในแต่ละหมวดตามหลักเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดีของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) สำหรับการประเมินปี 2557 ดังนี้

- (1) สิทธิของผู้ถือหุ้น ร้อยละ 15
- (2) การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน ร้อยละ 10
- (3) การคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย ร้อยละ 20
- (4) การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส ร้อยละ 20
- (5) ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ ร้อยละ 35

3.2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.2.2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

คะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance : CG) ซึ่งเป็นอัตราส่วนของคะแนนของแต่ละบริษัทที่ได้จากการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อคะแนนรวมทั้งหมด

3.2.2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

การวางแผนภาษี ในการวิจัยครั้งนี้จะวัดการวางแผนภาษีใน 2 รูปแบบคือ

(1) การวางแผนภาษีเพื่อให้กำไรทางภาษีลดลงแต่ไม่กระทบกับกำไรทางบัญชีโดยจะวัดจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (Effective Tax Rate: ETR) ซึ่งเป็นอัตราของค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ในงวดปัจจุบันที่คำนวณตามหลักเกณฑ์ภาษีต่อกำไรก่อนภาษีเงินได้

(2) การวางแผนภาษีเพื่อให้ทั้งกำไรทางบัญชีและทางภาษีลดลงโดยวัดจากอัตราส่วนของค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้งวดปัจจุบันต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Cash Flow Operating)(Tax/CFO) เป็นการวัดโดยใช้กระแสเงินสดเป็นฐานในการคำนวณเพื่อลดผลกระทบจากการบริหารกำไรตามเกณฑ์คงค้าง และอัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวม (Tax/ Total Asset)

3.2.2.3 ตัวแปรควบคุม (Control Variable)

- (1) ขนาดของกิจการ (SIZE) (Wilkie & Limberg, 1979)
- (2) ความเสี่ยงทางการเงินของบริษัท (LEV) (Taylor & Richardson, 2014)
- (3) ความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (ROA) (Lisowsky, 2010)
- (4) ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนของบริษัท (CAP) (Gupta & Newberry 1997)
- (5) โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัท (OWN) (S. Chen, Chen, Cheng, & Shevlinet, 2007)

3.3 ตัวแบบในการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการวางแผนภาษี ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานโดยใช้สมการการวิเคราะห์การถดถอยเส้นตรงแบบพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) ในวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไปได้แก่ ขนาดของกิจการ (SIZE) ความเสี่ยงทางการเงินของบริษัท (LEV) ความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (ROA) ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนของบริษัท (CAP) และโครงสร้างการถือหุ้นของบริษัท (OWN) กับ ตัวแปรตาม คือการวางแผนภาษีแต่ละรูปแบบ (Tax Planning: TP) วัดโดยใช้อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริง (Effective Tax Rate: ETR) อัตราส่วนของค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้งวดปัจจุบันต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Tax/CFO) และอัตราภาษีเงินได้ต่อสินทรัพย์รวม (Tax/Total Assets) ซึ่ง สมการเป็นดังนี้

$$TP_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 CG_{i,t} + \beta_2 SIZE_{i,t} + \beta_3 LEV_{i,t} + \beta_4 ROA_{i,t} + \beta_5 CAP_{i,t} + \beta_6 OWN_{i,t} + \varepsilon$$

$TP_{i,t}$ = การวางแผนภาษีของบริษัท i ปีที่ t วัดจาก
ค่า ETR ($Tax/Income\ before\ tax$) Tax/CFO และ
 $Tax/Total\ Assets$

$CG_{i,t}$ = คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัท i ปีที่ t

$SIZE_{i,t}$ = ขนาดของบริษัท i ปีที่ t คำนวณจากค่าลอการิทึมธรรมชาติของสินทรัพย์รวม

$LEV_{i,t}$ = ความเสี่ยงทางการเงินของบริษัท i ปีที่ t คำนวณจากหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม

$ROA_{i,t}$ = ความสามารถในการทำกำไรของบริษัท i ปีที่ t คำนวณจากกำไรทางบัญชีก่อนภาษีต่อสินทรัพย์รวม

$CAP_{i,t}$ = ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนของบริษัท i ปีที่ t คำนวณจากสินทรัพย์ประเภท ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ต่อสินทรัพย์รวม

$OWN_{i,t}$ = โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัท i ปีที่ t คำนวณจากสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุดที่ออกและเรียกชำระแล้วทั้งหมด

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลและใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS เพื่อประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

3.4.1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic)

สถิติเชิงพรรณนา เป็นสถิติที่ใช้เพื่ออธิบาย บรรยาย หรือสรุป ลักษณะขั้นพื้นฐานของกลุ่มข้อมูลที่เก็บรวบรวมมา ซึ่งประกอบด้วย ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าสูงสุด (Maximum : Max) ค่าต่ำสุด (Minimum : Min) ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.4.2 การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic)

สถิติเชิงอนุมาน เป็นสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรแล้วนำผลการทดสอบที่ได้อ้างอิงไปยังกลุ่มประชากร เพื่อทดสอบว่าข้อมูลที่รวบรวมมาจากกลุ่มตัวอย่างสอดคล้องหรือขัดแย้งกับสมมติฐานทางสถิติที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยงานวิจัยนี้ใช้สถิติอนุมาน 2 ประเภทดังนี้

3.4.2.1 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient Analysis) หรือ สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation)

เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ทำการศึกษา โดยการคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน เพื่ออธิบายระดับความสัมพันธ์และทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ทำการศึกษา

3.4.2.2 การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระมากกว่าหนึ่งตัวแปร และตัวแปรตามหนึ่งตัวแปรเพื่อใช้เปรียบเทียบความสามารถของตัวแปรอิสระเช่น คะแนนการกำกับดูแลกิจการ ขนาดของบริษัท และความสามารถในการทำกำไรในการอธิบายตัวแปรตามซึ่งก็คือการวางแผนภาษีในรูปแบบต่างๆ

วิธีการวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลของตัวแปรต้นซึ่งเป็นคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ถูกเก็บ โดยให้คะแนนจากการปฏิบัติตามเกณฑ์การกำกับดูแลกิจการที่ดีในแต่ละข้อ จะมีความแตกต่างจาก ข้อมูลที่ถูกเก็บจากคะแนนกำกับดูแลกิจการที่ดีของแต่ละบริษัทที่ได้รับและเปิดเผยในเว็บไซต์ที่แบ่งระดับ เป็น ดี ดีมาก และดีเลิศ เนื่องจากในแบบประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้จะมีประเด็นเพิ่มเติมจากเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) โดยคะแนนของการกำกับดูแลกิจการที่ดีในการวิจัย ครั้งนี้จะอยู่ในลักษณะอัตราส่วนของคะแนนที่ได้ต่อคะแนนรวม และสำหรับข้อมูลของอัตรากาสิโนเงินได้ ที่แท้จริงซึ่งเป็นตัวแปรตาม ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กาสิโนเงินได้งวดปัจจุบัน (Zimmerman, 1983) เนื่องจาก ผู้วิจัยต้องการวัดการวางแผนภาษีในลักษณะที่ทำให้ภาระภาษีที่บริษัทต้องจ่ายลดลง ดังนั้น ค่าใช้จ่ายกาสิโนจึงควรเป็นจำนวนเงินที่คำนวณมาจากหลักเกณฑ์ทางกาสิโนเท่านั้น นอกจากนี้การวิจัย ครั้งนี้ได้เลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก ที่มีมูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) สูง การซื้อขายมีสภาพคล่องสูงอย่างสม่ำเสมอ และมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (SET 100) เนื่องจากเป็นบริษัทที่อยู่ในความสนใจ ของนักลงทุน

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก ที่มีมูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) สูง การซื้อขายมีสภาพคล่องสูงอย่างสม่ำเสมอ และมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (SET 100) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในระหว่างปี พ.ศ. 2557 และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน โดยผลที่ได้จากการวิเคราะห์เป็นดังนี้

4.1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 62 ตัวอย่าง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างหลังจากการตัดตัวอย่างที่มีข้อมูลที่ให้ค่าผิดปกติ (Error) เช่น มีอัตราค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้งวดปัจจุบันต่อกำไรก่อนภาษีเงินได้ (ETR) หรือ อัตราค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้งวดปัจจุบันต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Tax/CFO) ที่มีค่าสัมบูรณ์ (Absolute Value) มากกว่า 1 หรือ มีผลขาดทุนทางบัญชี สามารถอธิบายลักษณะพื้นฐานของข้อมูล เช่น ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าสูงสุด (Maximum : Max) ค่าต่ำสุด (Minimum : Min) ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1

ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ของการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการวางแผนภาษี

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่ามัธยฐาน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ETR	0.155	0.653	-0.288	0.169	0.125
Tax/CFO	0.098	0.886	-0.404	0.090	0.193
Tax/Total Asset	0.015	0.074	-0.001	0.010	0.015
CG	0.734	0.840	0.608	0.750	0.056
SIZE	17.566	21.299	15.287	17.417	1.310

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่ามัธยฐาน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
LEV	0.514	0.893	0.132	0.536	0.147
ROA	0.100	0.365	0.004	0.088	0.076
CAP	0.285	0.834	0.000	0.273	0.230
OWN	0.387	0.745	0.050	0.376	0.159

4.1.1. อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริง (Effective Tax Rate: ETR) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก ที่มีมูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) สูง การซื้อขายมีสภาพคล่องสูงอย่างสม่ำเสมอ และมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (SET 100) ในปี พ.ศ. 2557 มีค่าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.155 ซึ่งบริษัทที่มีอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงสูงที่สุดเท่ากับ 0.65 และบริษัทที่มีอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงต่ำที่สุดเท่ากับ -0.288 ดังตารางที่ 4.1

4.1.2 อัตราส่วนของค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้งวดปัจจุบันต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Tax/CFO) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก ที่มีมูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) สูง การซื้อขายมีสภาพคล่องสูงอย่างสม่ำเสมอ และมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (SET 100) ในปี พ.ศ. 2557 มีค่าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.098 ซึ่งบริษัทที่มี Tax/CFO สูงที่สุดเท่ากับ 0.886 และบริษัทที่มี Tax/CFO ต่ำที่สุดเท่ากับ -0.404 ดังตารางที่ 4.1

4.1.3 อัตราภาษีเงินได้ต่อสินทรัพย์รวม (Tax/Total Assets) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก ที่มีมูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) สูง การซื้อขายมีสภาพคล่องสูงอย่างสม่ำเสมอ และมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (SET 100) ในปี พ.ศ. 2557 มีค่าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.015 บริษัทที่มี Tax/Total Assets สูงที่สุดเท่ากับ 0.074 และบริษัทที่มี Tax/Total Assets ต่ำที่สุดเท่ากับ -0.001 ดังตารางที่ 4.1

4.1.4 คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance: CG) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก ที่มีมูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) สูง การซื้อขายมีสภาพคล่องสูงอย่างสม่ำเสมอ และมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (SET 100) ในปี พ.ศ. 2557 มีค่าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.734 บริษัทที่มีคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีสูงที่สุดเท่ากับ 0.840 และบริษัทที่มีคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่ำที่สุดเท่ากับ 0.608 ดังตารางที่ 4.1

4.1.5 ขนาดของกิจการ (SIZE) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก ที่มีมูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) สูง การซื้อขายมีสภาพคล่องสูงอย่างสม่ำเสมอ และมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (SET 100) ในปี พ.ศ. 2557 มีค่าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 17.566 บริษัทที่มีขนาดของกิจการ สูงที่สุดเท่ากับ 21.299 และบริษัทที่มีขนาดของกิจการ ต่ำที่สุดเท่ากับ 15.287 ดังตารางที่ 4.1

4.1.6 ความเสี่ยงทางการเงินของบริษัท (LEV) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก ที่มีมูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) สูง การซื้อขายมีสภาพคล่องสูงอย่างสม่ำเสมอ และมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (SET 100) ในปี พ.ศ. 2557 มีค่าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.514 บริษัทที่มีความเสี่ยงทางการเงินของบริษัทสูงที่สุดเท่ากับ 0.893 และบริษัทที่มีความเสี่ยงทางการเงินของบริษัทต่ำที่สุดเท่ากับ 0.132 ดังตารางที่ 4.1

4.1.7 ความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (ROA) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก ที่มีมูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) สูง การซื้อขายมีสภาพคล่องสูงอย่างสม่ำเสมอ และมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (SET 100) ในปี พ.ศ. 2557 มีค่าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.100 บริษัทที่มีความสามารถในการทำกำไรของบริษัทสูงที่สุดเท่ากับ 0.365 และบริษัทที่มีความสามารถในการทำกำไรของบริษัท ต่ำที่สุดเท่ากับ 0.004 ดังตารางที่ 4.1

4.1.8 ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนของบริษัท (CAP) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก ที่มีมูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) สูง การซื้อขายมีสภาพคล่องสูงอย่างสม่ำเสมอ และมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (SET 100) ในปี พ.ศ. 2557 มีค่าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.285 บริษัทที่มีระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนของบริษัทสูงที่สุดเท่ากับ 0.834 และบริษัทที่มีระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนของบริษัท ต่ำที่สุดเท่ากับ 0.0005 ดังตารางที่ 4.1

4.1.9 โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัท (OWN) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก ที่มีมูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) สูง การซื้อขายมีสภาพคล่องสูงอย่างสม่ำเสมอ และมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (SET 100) ในปี พ.ศ. 2557 มีค่าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.387 บริษัทที่มีโครงสร้างการถือหุ้นของบริษัทสูงที่สุดเท่ากับ 0.745 และบริษัทที่มีโครงสร้างการถือหุ้นของบริษัทต่ำที่สุดเท่ากับ 0.050 ดังตารางที่ 4.1

4.2 การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic)

4.2.1 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เชิงซ้อน (Correlation Analysis)

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์เชิงซ้อน (Correlation Analysis) โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการวางแผนภาษีซึ่งสามารถอธิบายผลได้ดังนี้

ตารางที่ 4.2

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient)

ตัวแปร	ETR	Tax/CFO	Tax/ Total Asset	CG	SIZE	LEV	ROA	CAP
Tax/CFO	.336**							
Tax/Total Asset	.538**	.290*						
CG	-.112	-.072	-.132					
SIZE	.255*	.164	-.047	.143				
LEV	.146	-.096	-.070	.052	.371**			
ROA	-.015	.099	.673**	-.043	-.290*	-.330**		
CAP	-.096	.037	.021	-.206	.212	-.024	.008	
OWN	.161	.055	.035	.035	-.011	-.146	-.021	-.042

** มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับน้อยกว่า 0.01

* มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับน้อยกว่า 0.05

4.2.1.1 การกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีในรูปแบบที่ทำให้กำไรทางภาษีลดลงแต่ไม่กระทบกับกำไรทางบัญชีซึ่งวัดจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (Effective Tax Rate: ETR) อย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ -0.112 ดังตารางที่ 4.2

4.2.1.2 การกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีที่จะทำให้ทั้งกำไรทางบัญชีและทางภาษีลดลงโดยวัดจากอัตราส่วนของค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้งวดปัจจุบันต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Tax/CFO) และ อัตราส่วนภาษีต่อ

สินทรัพย์รวม (Tax/ Total Asset) อย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ -0.072 และ -0.132 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.2 จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปรอิสระพบว่า ความเสี่ยงทางการเงินของบริษัท (LEV) มีความสัมพันธ์ระหว่างกันกับขนาดของกิจการ (SIZE) และความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (ROA) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และ ความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (ROA) ความสัมพันธ์ระหว่างกันกับขนาดของกิจการ (SIZE) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

4.2.2 การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการศึกษาความสัมพันธ์คะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการวางแผนภาษีในรูปแบบต่างๆ ได้แก่

- การวางแผนภาษีที่ทำให้กำไรทางภาษีลดลงแต่ไม่กระทบกับกำไรทางบัญชีโดยจะวัดจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (Effective Tax Rate) ซึ่งเป็นอัตราของค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ในงวดปัจจุบันที่คำนวณตามหลักเกณฑ์ภาษีต่อกำไรก่อนภาษีเงินได้ (ตัวแปรตามที่ 1 – ETR)

- การวางแผนภาษีที่จะทำให้ทั้งกำไรทางบัญชีและทางภาษีลดลงโดยวัดจากอัตราส่วนของค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้งวดปัจจุบันต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Cash Flow Operating) (ตัวแปรตามที่ 2 - TAX/CFO)

- วางแผนภาษีที่ทำให้ทั้งกำไรทางบัญชีและทางภาษีลดลงโดยวัดจากอัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวม (ตัวแปรตามที่ 3 - Tax/ Total Asset)

สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรได้ดังนี้

ตารางที่ 4.3

ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณของความสัมพัทธ์ระหว่างคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการวางแผนภาษี

ตัวแปร	ตัวแปรตามที่ 1 ETR		ตัวแปรตามที่ 2 Tax/CFO		ตัวแปรตามที่ 3 Tax/Asset	
	b	Sig	b	Sig	b	Sig
Constant	-0.136	0.637	-0.294	0.527	-0.012	0.643
CG	-0.458	0.116	-0.379	0.418	-0.038	0.163
SIZE	0.031*	0.026	0.041	0.064	0.002	0.174
LEV	0.079	0.509	-0.193	0.321	0.015	0.186

ตัวแปร	ตัวแปรตามที่ 1 ETR		ตัวแปรตามที่ 2 Tax/CFO		ตัวแปรตามที่ 3 Tax/Asset	
	b	Sig	b	Sig	b	Sig
ROA	0.176	0.426	0.328	0.360	0.153*	0.000
CAP	-0.108	0.137	-0.040	0.727	-0.003	0.699
OWN	0.141	0.157	0.049	0.757	0.007	0.426
Adjusted R2	0.166		0.081		0.514	
F	1.820		0.811		9.678	

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 4.3 พบว่าการกำกับดูแลกิจการที่ดีไม่มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับการวางแผนภาษีที่วัดจากค่า ETR TAX/CFO และ TAX/ASSET อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้การกำกับดูแลกิจการที่ดีอาจไม่มีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษีอย่างชัดเจน ในกรณีที่บริษัทที่มีระดับคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่ำ ไม่ได้หมายความว่าบริษัทจะต้องพยายามลดค่าใช้จ่ายภาษีให้มากที่สุด โดยใช้วิธีการวางแผนภาษีเชิงรุก (Aggressive Tax Planning) เพราะการที่มีความแตกต่างกันมากระหว่างกำไรสุทธิตามหลักการบัญชีและหลักการภาษีจะเป็นที่สงสัยแก่รัฐ (Cloyd 1995; Mills 1998; Badertscher et al. 2009) และอาจถูกประเมินภาษีเพิ่มเติมได้ หรือการที่มีระดับคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดีสูงก็ไม่ได้หมายถึงผู้บริหารบริษัทจะทำให้อัตราภาษีเงินได้สูงกว่าบริษัทที่มีคะแนนการกำกับดูแลกิจการต่ำกว่าเสมอไปเช่นกัน เนื่องจากบริษัทที่มีระดับการกำกับดูแลกิจการที่ดีสามารถใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อให้ภาระภาษีต่ำลงได้ ซึ่งสิทธิประโยชน์ทางภาษีส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับรายจ่ายเพื่อสังคม เช่น การยกเว้นเงินได้เป็นจำนวน 2 เท่าของรายจ่ายเพื่อสนับสนุนการศึกษา หรือยกเว้นเงินได้เท่ากับที่จ่ายสำหรับการส่งพนักงานไปฝึกอบรม (ประมวลรัษฎากร, 2557) ซึ่งการที่บริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียและสังคมจะทำให้คะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดีอยู่ในระดับสูงตามไปด้วย

นอกจากนี้การวิจัยยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับจำนวนของกลุ่มตัวอย่างซึ่งนำมาเพียงบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ 100 อันดับแรก ที่มีมูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) สูง การซื้อขายมีสภาพคล่องสูงอย่างสม่ำเสมอ และมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (SET 100) เท่านั้น ซึ่งทำให้ผลการวิจัยมีความคลาดเคลื่อนทำให้ไม่สามารถอธิบายความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญได้ เมื่อเทียบกับงานวิจัยที่มีกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่กว่าเช่น กลุ่มตัวอย่างที่รวมทุกบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ซึ่งพบว่า การกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญ (สตียา ตันจันทรพงศ์, 2557)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการวางแผนภาษีปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก ที่มีมูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) สูง การซื้อขายมีสภาพคล่องสูงอย่างสม่ำเสมอ และมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (SET 100) ในปี พ.ศ. 2557 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ คือคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับตัวแปรตามคืออัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริง (Effective Tax Rate: ETR) อัตราส่วนของค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้งวดปัจจุบันต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Tax/CFO) และอัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวม (Tax/ Total Asset) ซึ่งเป็นตัววัดการวางแผนภาษี โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว ซึ่งผลการวิจัยจะมีประโยชน์ต่อนักลงทุนในการประเมินความเสี่ยงของบริษัทเพื่อตัดสินใจลงทุนและเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่ช่วยให้หน่วยจัดเก็บภาษีสามารถประเมินว่าบริษัทได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการเสียภาษีอย่างถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

จากผลการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า การกำกับดูแลกิจการที่ดีไม่มีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05 เนื่องจากในปัจจุบันมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการลดหย่อนอัตราภาษี การยกเว้นเงินได้ หรือค่าใช้จ่ายที่สามารถหักได้เพิ่มขึ้น ซึ่งอาจทำให้มีภาษีเงินได้ที่ต้องจ่ายต่ำกว่าภาษีเงินได้ที่คำนวณจากกำไรสุทธิตามหลักการบัญชี ทำให้อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริง (Effective Tax Rate: ETR) อัตราส่วนของค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้งวดปัจจุบันต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Tax/CFO) และอัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวม (Tax/ Total Asset) มีค่าต่ำกว่า ซึ่งผลกระทบดังกล่าวอาจไม่ได้มาจากการวางแผนภาษี

5.2 ข้อยกเว้นงานวิจัย

5.2.1 งานวิจัยฉบับนี้ข้อมูลบางรายการรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูล DATASTREAM อาจจะมีข้อมูลแตกต่างกับการเก็บข้อมูลจากงบการเงินในรายงานประจำปี

5.2.2 งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิเคราะห์เพียงบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก ที่มีมูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) สูง การซื้อขายมีสภาพคล่องสูงอย่างสม่ำเสมอ และมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (SET 100) ดังนั้นการวิเคราะห์การวิจัยผลที่เกิดขึ้นจึงไม่สามารถอธิบายได้ครอบคลุมถึงบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

5.2.3 เนื่องจากบางบริษัทมีข้อมูลไม่ครบ หรือ มีรอบระยะเวลาบัญชีที่ไม่ใช่ สำหรับปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557 จึงไม่นำมาทดสอบได้จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนน้อยลง และทำการวิจัยเพียงปี 2557 เท่านั้น จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างอาจไม่เพียงพอที่จะสามารถอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการวางแผนภาษีได้

5.3 ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต

5.3.1 ศึกษาความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการวางแผนภาษีของทุกบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

5.3.2 ศึกษาความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยแยกทดสอบในแต่ละหมวดของการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการวางแผนภาษี เพื่อให้ทราบว่าหลักเกณฑ์ในหมวดใดของการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะมีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษี

5.3.3 ศึกษาแยกเป็นรายอุตสาหกรรม เนื่องจากแต่ละอุตสาหกรรมมีลักษณะที่ต่างกันอย่าง

รายการอ้างอิง

- Ananchotikul, S. (2006). Does Foreign Investment Really Improve Corporate Governance? Evidence from Thailand, Doctoral dissertation, Ph.D., University of California, Berkeley.
- Avi-Yonah, R.S. (2006). Corporate social responsibility and strategic tax behavior, Retrieved December 25, 2510, from http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=944793.
- Ball, R., & Shivakumar, L. (2004). Earnings quality in U.K. private firms (Working Paper). University of Chicago and London Business School.
- Ball, R., A. Robin, and J. Wu. (2003). Incentives versus standards: Properties of accounting income in four East Asian countries. *Journal of Accounting and Economics*, 26 (1–3): 235–270.
- Beasley, M.S., (1996). An empirical analysis of the relation between the board of director composition and financial statement fraud. *The Accounting Review*, 71 (4), 443–465.
- Braithwaite, J. (2005). Markets in vice, markets in virtue. OXFORD University Press, p. 236.
- Christian, C., Schultz, T. (2005). ROA Based Estimates of Income Shifting by U.S. Multinational Corporations. Retrieved From <http://www.irs.gov/pub/irs-soi/05christian.pdf>.
- Chen, S., Chen, X., Cheng, Q., and Shevlin, T. (2010). Are family firms more tax aggressive than non-family firms?, *Journal of Financial Economics*, 95, 41–61. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.1016/j.jfineco.2009.02.003>
- Chen, K.Y., Elder, R.J., and Hsieh, Y.M. (2007). Corporate Governance and Earnings Management: The Implications of Corporate Governance Best-Practice Principles for Taiwanese Listed Companies, *Journal of Contemporary Accounting & Economics*, 3 (2), 73–105.
- Collins, J., Kemsley, D., Lang, M., (1998). Cross jurisdictional income shifting and earnings valuation. *Journal of Accounting Research*, 36(2), 209–229.

- Coppens, L., and Peek, E. (2005). An analysis of earnings management by European private firms, *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 14, 1–17
- Desai, M.A., and Dharmapala, D. (2006). Corporate tax avoidance and high-powered incentives, *Journal of Financial Economics*, 79, pp. 145–179.
- Dyreng, S.D., Hanlon, M., and Maydew, E.L. (2006). Long-Run Corporate Tax Avoidance, Retrieved from http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1017610
- Erle, B. (2008). Tax Risk Management and Board Responsibility, In Drexl, J., Hilty, R.M., Schon, W., and Straus, J. (Eds.), *MPI studies on Intellectual*, pp. 1–357, Springer-Verlag Berlin Heidelberg.
- Fama, E.F., 1980. Agency problem and the theory of the firm. *Journal of Political Economy*, 88, 288–308.
- Fama, E.F., Jensen, M.C., 1983. Separation of ownership and control. *Journal of Law and Economics*, 26, 301–325.
- Frank, M.M., Lynch, L., and Rego, S.O. (2008). Tax Reporting Aggressiveness and Its Relation to Aggressive Financial Reporting, Retrieved December 25, 2510, from http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=647604
- Goncharov, I., and Zimmermann, J. (2006). Earnings management when incentives compete: The role of tax accounting in Russia, *Journal of International Accounting Research*, 5, 41–65.
- Gupta, S., & Newberry, K. (1997). Determinants of the variability on corporate effective tax rates: Evidence from longitudinal data of *Accounting and Public Policy*, 16(1), 1–34.
- Hope, O.K., Ma, M., and Thomas, W.B. September 30. (2011). Tax Avoidance and Geographic Earnings Disclosure, Retrieved November 11, 2511, Retrieved from http://sites.som.yale.edu/accounting_conference/files/2011/10/Hope_Paper-2.pdf
- Ibrahim, N., Howard, D., Angelidis, J., 2003. Board members in the service industry: an empirical examination of the relationship between corporate social

- responsibility orientation and director type. *Journal of Business Ethics*, 47, 393–401.
- Lanis, R., and Richardson, G. (2011). The effect of board of director composition on corporate tax aggressiveness, *Journal Account. Public Policy*, 30, 50–70.
- Lisowsky, P. (2010). Seeking shelter: empirically modeling tax shelters using financial statement data. *The Accounting review*, 85(5), 1693-1720.
- Lo, A.W.Y., Wong, R.M.K., and Firth, M. (2010). Can corporate governance deter management from manipulating earnings? Evidence from related party sales transactions in China, *Journal of Corporate Finance*, 16, 225-235.
- Pearce, J.A., Zahra, S.A., 1991. The relative power of CEOs and boards of directors: associations with corporate performance. *Strategic Management Journal*, 12, 135–153.
- Phillips, J., M. Pincus, and S. Rego. (2003). Earnings management: New evidence based on deferred tax expense. *The Accounting Review*, 78 (2): 491–521.
- Rego, S.(2003). Tax avoidance activities of U.S. multinational corporations *Contemporary Accounting Research*, 20 (4) (2003), pp. 805–833.
- Sullivan, M. (2004). Data shows dramatic shift of profits to tax havens. *Tax Notes*, 13, 1190–1200.
- Taylor, G., & Richardson, G. (2014). Incentives for corporate tax planning and reporting: Empirical evidence from Australia. *Journal of Contemporary Accounting and Economics*, 10, 1-45.
- Wilkie, P.J. and Limberg, S.T. (1979). The Relationship Between Firm Size and Effective Tax Rate: A Reconciliation of Zimmerman [1983] and Porcano [1986]. *Journal of the American Taxation Association*, 11(2), 76.
- Williamson, O.E., (1984). Corporate governance. *The Yale Law Journal*, 93, 1197–1230.
- Zimmerman, J. (1983). Taxes and firm size, *Journal of Accounting and Economics*, 5 (2), 119–149.
- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย. (2558). หลักเกณฑ์การสำรวจ โครงการสำรวจ การกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนไทย. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: [http://www.thaiiod.com/imgUpload/CGR% 20%20Checklist%202015\(1\) .doc](http://www.thaiiod.com/imgUpload/CGR%20%20Checklist%202015(1).doc).

สัทยา ตันจันทร์พงศ์. (2557). อิทธิพลของการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อการวางแผนภาษีของบริษัท
จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 10(28), 5-18

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
หมวดที่ 1	สิทธิของผู้ถือหุ้น (15%) 36 ข้อ		
1	บริษัทได้ให้สิทธิอื่นแก่ผู้ถือหุ้นนอกเหนือจากสิทธิในการลงคะแนนเสียงหรือไม่ ได้แก่ สิทธิการได้รับส่วนแบ่งในผลกำไร/เงินปันผลอย่างเท่าเทียมกัน สิทธิในการได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมในการรับซื้อหุ้นคืนโดยบริษัท เป็นต้น	1	0.42
2	ค่าตอบแทนกรรมการบริษัททุกรูปแบบได้รับการอนุมัติจากผู้ถือหุ้นเป็นประจำทุกปีหรือไม่	1	0.42
3	มีนโยบายและหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการพิจารณา และในการนำเสนอวาระค่าตอบแทนกรรมการให้ ผู้ถือหุ้นพิจารณาและวิธีการในการกำหนดค่าตอบแทนหรือไม่	1	0.42
4	คุณภาพของหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น ใน 1 ปีที่ผ่านมา		
4.1	บริษัทได้กำหนดวาระการประชุมผู้ถือหุ้นไว้เป็นเรื่อง ๆ อย่างชัดเจนหรือไม่	1	0.42
4.2	วาระพิจารณาแต่งตั้งกรรมการ มีการระบุชื่อพร้อมประวัติกรรมการที่ต้องการเสนอแต่งตั้งให้ผู้ถือหุ้นทราบหรือไม่	1	0.42
4.3	วาระแต่งตั้งผู้สอบบัญชี มีการระบุชื่อผู้สอบบัญชี บริษัทที่สังกัด ประวัติหรือข้อมูลที่จะช่วยให้ผู้ถือหุ้นพิจารณาความสามารถและความเหมาะสมของผู้สอบบัญชี รวมทั้งค่าบริการไว้ครบถ้วนชัดเจนหรือไม่	1	0.42
4.4	ในวาระอนุมัติจ่ายเงินปันผล มีการเปิดเผยนโยบายการจ่ายเงินปันผล จำนวนเงินปันผลที่เสนอจ่าย พร้อมทั้งเหตุผลและข้อมูลประกอบการพิจารณาหรือไม่	1	0.42

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
4.5	ในหนังสือนัดประชุม มีการระบุวัตถุประสงค์และเหตุผล ของแต่ละวาระที่เสนอหรือไม่	1	0.42
4.6	ในหนังสือนัดประชุม มีการระบุความเห็นของ คณะกรรมการในแต่ละวาระที่เสนอหรือไม่	1	0.42
5	ประธานกรรมการบริษัทได้เข้าร่วมในการประชุมสามัญ ประจำปีผู้ถือหุ้นหรือไม่	1	0.42
6	การเข้าร่วมประชุมสามัญประจำปีของกรรมการผู้บริหาร		
6.1	ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/กรรมการผู้จัดการ(ผู้บริหาร สูงสุด) ของบริษัทได้เข้าร่วมในการประชุมสามัญประจำปี ผู้ถือหุ้นหรือไม่	1	0.42
6.2	ในรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นมีการบันทึกรายชื่อ กรรมการที่เข้าร่วมประชุมไว้หรือไม่	1	0.42
7	ประธานกรรมการชุดต่างๆได้เข้าร่วมประชุมสามัญ ประจำปีผู้ถือหุ้นของบริษัทหรือไม่		
7.1	ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ	1	0.42
7.2	ประธานคณะกรรมการค่าตอบแทน	1	0.42
7.3	ประธานคณะกรรมการสรรหา	1	0.42
7.4	ประธานคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ	1	0.42
7.5	ประธานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง	1	0.42
8	คุณภาพของรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น		
8.1	มีการบันทึกเกี่ยวกับการแจ้งวิธีการลงคะแนนและนับ คะแนนให้ผู้ถือหุ้นทราบหรือไม่	1	0.42
8.2	มีการเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นซักถามและบันทึกคำถาม คำตอบไว้หรือไม่	1	0.42

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
8.3	ในรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นได้มีการบันทึกมติที่ประชุมไว้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งคะแนนเสียงที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และงดออกเสียงในทุกๆ วาระที่ต้องมีการลงคะแนนเสียงหรือไม่	1	0.42
8.4	บริษัทได้เปิดเผยไว้ในรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นถึงการจัดให้มีผู้ตรวจสอบการนับคะแนนเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้นหรือไม่	1	0.42
9	โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัทได้แสดงให้เห็นถึงการมีกลไกในการป้องกันการครอบงำกิจการดังต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร		
9.1	มีการถือหุ้นไขว้ในกลุ่มของบริษัทหรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.42
9.2	มีโครงสร้างการถือหุ้นแบบปิรามิดในกลุ่มของบริษัทหรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.42
9.3	คณะกรรมการของบริษัทไม่มีการถือหุ้นรวมกันเกินกว่าร้อยละ 25 ของหุ้นที่ออกแล้วของบริษัทใช่หรือไม่	1	0.42
9.4	บริษัทมีสัดส่วนของหุ้น free float มากกว่าร้อยละ 25 หรือไม่	1	0.42
9.5	ผู้ถือหุ้นลำดับแรกถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 51 ของหุ้นที่ออกแล้วของบริษัทใช่หรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.42
9.6	ผู้ถือหุ้นสามลำดับแรกถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 51 ของหุ้นที่ออกแล้วของบริษัทใช่หรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.42
10	บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นเสนอวาระการประชุม หรือส่งคำถามเกี่ยวกับบริษัทล่วงหน้าก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้นหรือไม่	1	0.42

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
11	บริษัทได้เปิดเผยนโยบายในการอำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้น ซึ่งรวมถึงนักลงทุนสถาบันเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นหรือไม่	1	0.42
12	บริษัทจัดประชุมผู้ถือหุ้น ณ สถานที่ที่ผู้ถือหุ้นสามารถเดินทางไปได้ง่ายหรือไม่	1	0.42
13	ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกรรมการ บริษัทได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกรรมการเป็นรายบุคคลหรือไม่	1	0.42
14	ในการประชุมสามัญ/วิสามัญผู้ถือหุ้นแต่ละครั้งได้มีการเพิ่มวาระอื่นๆ ที่ไม่ได้ระบุไว้ในหนังสือนัดประชุมให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณาอนุมัติหรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.42
15	บริษัทได้เปิดเผยมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นพร้อมผลการลงคะแนนเสียงในวันถัดไปจากวันประชุมผู้ถือหุ้นหรือไม่	1	0.42
16	บริษัทได้ละเอียดต่อการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกันในเรื่องการซื้อหุ้นคืนหรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.42
17	บริษัทได้กีดกันหรือสร้างอุปสรรคในการเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกันหรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.42
18	บริษัทได้ละเอียดต่อเปิดเผยถึงข้อตกลงระหว่างผู้ถือหุ้น (Shareholders agreement) ที่มีผลกระทบต่อบริษัทหรือผู้ถือหุ้นรายอื่นหรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.42
	รวม คะแนนสำหรับหมวดที่ 1	36	15.00
หมวดที่ 2 การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน (10%) 19 ข้อ			
1	บริษัทให้สิทธิแก่ผู้ถือหุ้นในการออกเสียงลงคะแนนในแบบหนึ่งหุ้นต่อหนึ่งเสียงใช่หรือไม่	1	0.53

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
2	ในกรณีที่บริษัทมีหุ้นมากกว่าหนึ่งประเภท (One class of Share) บริษัทได้เปิดเผยถึงสิทธิในการออกเสียง ของหุ้น แต่ละประเภทหรือไม่	1	0.53
3	บริษัทมีกระบวนการ/ช่องทางให้ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยมีส่วนในการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการหรือไม่	1	0.53
4	บริษัทมีนโยบายป้องกันการใช้ข้อมูล ภายในของบริษัท และได้เผยแพร่ให้พนักงาน ผู้บริหาร และกรรมการบริษัท ทราบหรือไม่	1	0.53
5	ในปีที่ผ่านมา เคยเกิดกรณีที่กรรมการ/ผู้บริหารของบริษัท มีการซื้อขายหลักทรัพย์โดยใช้ข้อมูลภายในหรือไม่ (1)	1	0.53
6	ในกรณีที่มีรายการที่เกี่ยวข้องกัน บริษัทมีการเปิดเผย ข้อมูลเกี่ยวกับชื่อและความสัมพันธ์ของบุคคลหรือกิจการ ที่เกี่ยวข้องกัน นโยบายการกำหนดราคาและมูลค่าของ รายการ หรือขออนุมัติจากผู้ถือหุ้นตามข้อกำหนดของ ตลาดหลักทรัพย์ฯ ก่อนการทำรายการ หรือไม่	1	0.53
7	บริษัทได้เปิดเผยว่า รายการระหว่างกันได้กระทำอย่าง ยุติธรรม ตามราคาตลาดและเป็นไปตามปกติธุรกิจการค้า (Fair and at arms' length) หรือไม่	1	0.53
8	บริษัทมีโครงสร้างแบบกลุ่มธุรกิจที่มีการทำรายการ ระหว่างกันในลักษณะที่อาจมีความขัดแย้งของ ผลประโยชน์มากหรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.53
9	บริษัทปฏิบัติตามข้อกำหนดของหลักทรัพย์เกี่ยวกับการทำ รายการระหว่างกัน ในปีที่ผ่านมาหรือไม่	1	0.53
10	บริษัทปฏิบัติตามข้อกำหนดของหลักทรัพย์เกี่ยวกับการซื้อ ขายสินทรัพย์ ในปีที่ผ่านมาหรือไม่	1	0.53

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
11	บริษัทได้อำนวยความสะดวกแก่ผู้ถือหุ้นที่ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเองโดยการส่งแบบการมอบฉันทะไปพร้อมหนังสือนัดประชุมหรือไม่	1	0.53
12	การประชุมผู้ถือหุ้น		
12.1	ในหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น ได้มีการระบุถึงเอกสาร/หลักฐานที่ใช้ในการมอบฉันทะไว้อย่างชัดเจนหรือไม่	1	0.53
12.2	บริษัทมีการกำหนดเงื่อนไขซึ่งทำให้ยากต่อการมอบฉันทะของผู้ถือหุ้นหรือไม่ (1)	1	0.53
13	บริษัทจัดส่งหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นให้แก่ผู้ถือหุ้นล่วงหน้าอย่างน้อย 21 วันก่อนวันประชุมหรือไม่	1	0.53
14	บริษัทได้ประกาศกำหนดการประชุมผู้ถือหุ้นไว้บนเว็บไซต์ของบริษัทล่วงหน้ามากกว่า 30 วันก่อนวันประชุมหรือไม่	1	0.53
15	บริษัทได้กำหนดวิธีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกรรมการ โดยการลงคะแนนเสียงแบบสะสม (Cumulative Voting) หรือไม่	1	0.53
16	บริษัทมีการส่งหนังสือนัดประชุมและเอกสารประกอบการประชุมเป็นภาษาอังกฤษให้กับผู้ถือหุ้นต่างชาติหรือไม่	1	0.53
17	บริษัทมีรายการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บริษัทที่ไม่ใช่บริษัทย่อยของบริษัทหรือไม่อย่างไร (1)	1	0.53
18	บริษัทได้กำหนดนโยบายให้กรรมการและผู้บริหารระดับสูงแจ้งต่อคณะกรรมการ หรือผู้ที่คณะกรรมการมอบหมายเกี่ยวกับการซื้อขายหุ้นของบริษัทตนเองอย่างน้อย 1 วันล่วงหน้าก่อนทำการซื้อขายหรือไม่ (Bonus)	1	0.53
	รวม คะแนนสำหรับหมวดที่ 2	19	10.00

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
หมวดที่ 3 การคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย (20%) 35 ข้อ			
1	บริษัทนำเสนอสารหรือคำมั่นเชิงนโยบายจากประธานกรรมการหรือกรรมการผู้จัดการที่สะท้อนเกี่ยวกับแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมกับการดำเนินธุรกิจของบริษัทหรือจัดทำรายงานจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือไม่	1	0.57
2	บริษัทมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อลูกค้าหรือไม่	1	0.57
3	บริษัทมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อคู่แข่งหรือไม่	1	0.57
4	บริษัทมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อคู่ค้าหรือไม่	1	0.57
5	บริษัทมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อเจ้าหน้าที่หรือไม่	1	0.57
6	บริษัทมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติต่อสังคมหรือไม่	1	0.57
7	บริษัทมีนโยบายการเสียภาษีถูกต้องครบถ้วนหรือไม่	1	0.57
8	บริษัทมีการกำหนดนโยบายการดำเนินธุรกิจภายใต้มาตรฐานสิ่งแวดล้อมหรือไม่	1	0.57
9	บริษัทมีการกำหนดนโยบายการประหยัดพลังงาน รวมทั้งส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่	1	0.57
10	บริษัทมีการจัดกิจกรรมหรือเข้าไปมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนหรือไม่	1	0.57
11	บริษัทมีการกำหนดนโยบายที่จะไม่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่	1	0.57
12	บริษัทมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการไม่ล่วงละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือลิขสิทธิ์หรือไม่	1	0.57

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
13	บริษัทมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันและห้ามจ่ายสินบนเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจของบริษัทหรือไม่	1	0.57
14	บริษัทมีช่องทางที่ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มสามารถติดต่อ/ร้องเรียนในเรื่องที่อาจเป็นปัญหากับคณะกรรมการได้โดยตรงหรือไม่	1	0.57
15	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัย และสุขอนามัยในสถานที่ทำงาน รวมถึงเปิดเผยสถิติการเกิดอุบัติเหตุหรือ อัตราการหยุดงานหรือ อัตราการเจ็บป่วยจากการทำงานหรือไม่ อย่างไร	1	0.57
16	บริษัทมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับค่าตอบแทนและสวัสดิการแก่พนักงานหรือไม่ อย่างไร	1	0.57
17	บริษัทมีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับพนักงานหรือไม่	1	0.57
18	บริษัทมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ศักยภาพของพนักงาน และเปิดเผยตัวเลขจำนวนชั่วโมงเฉลี่ยของการฝึกอบรมของพนักงานต่อปีหรือไม่	1	0.57
19	บริษัทมีการให้ความรู้และฝึกอบรมพนักงานในเรื่องสิ่งแวดล้อมหรือไม่	1	0.57
20	บริษัทมีโครงการให้สิทธิพิเศษแก่ผู้ถือหุ้นที่เป็นพนักงานหรือมีแผนการจูงใจพนักงานในระยะยาวที่จะนำไปสู่การสร้างมูลค่าให้แก่ผู้ถือหุ้นที่เป็นพนักงานหรือไม่	1	0.57
21	มีกรณีที่บริษัทฝ่าฝืนกฎหมายด้านแรงงาน การจ้างงาน ผู้บริโภค การแข่งขันทางการค้า สิ่งแวดล้อมหรือไม่ (ถ้ามี ให้ 0 คะแนน)	1	0.57
22	ในปัจจุบันบริษัทได้รับคืนภาษีเงินได้นิติบุคคล/ภาษีมูลค่าเพิ่ม/ภาษีหัก ณ ที่จ่าย จากกรมสรรพากรหรือไม่	1	0.57

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
23	ในปีปัจจุบันบริษัทมีภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ที่ไม่ขอคืนหรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.57
24	ในปีปัจจุบันบริษัทมีการใช้สิทธิขาดทุนสะสมยกมาไม่เกิน 5 รอบระยะเวลาบัญชีหรือไม่	1	0.57
25	บริษัทถูกประเมินภาษีเพิ่มเติมจากกรมสรรพากรหรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.57
26	บริษัทมีข้อพิพาทกับหน่วยงานของรัฐ (กรมสอบสวนคดีพิเศษ/ กรมป่าไม้/กรมศุลกากร/กรมสรรพสามิต/กรมสรรพากร) หรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.57
27	บริษัทมีกระบวนการในการประเมินความเสี่ยงจากการทุจริตคอร์รัปชันหรือไม่	1	0.57
28	บริษัทได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการกำกับดูแลและควบคุมดูแลเพื่อป้องกันและติดตามความเสี่ยงจากการทุจริตคอร์รัปชันหรือไม่	1	0.57
29	บริษัทได้กำหนดแนวทางในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันหรือไม่	1	0.57
30	บริษัทได้จัดให้มีการฝึกอบรมแก่พนักงานเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับนโยบายและแนวปฏิบัติในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของบริษัทหรือไม่	1	0.57
31	บริษัทได้จัดให้มีกระบวนการในการจัดการกับเรื่องที่พนักงานร้องเรียนว่าอาจเป็นการกระทำผิดหรือไม่	1	0.57
32	บริษัทได้กำหนดนโยบายหรือแนวทางในการปกป้องพนักงานหรือผู้แจ้งเบาะแสในการกระทำผิดหรือไม่	1	0.57
33	บริษัทได้จัดให้มีช่องทางสำหรับผู้มีส่วนได้เสียในการแจ้งหรือร้องเรียนกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิ พร้อมให้ข้อมูลในการติดต่ออย่างชัดเจนหรือไม่	1	0.57

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
34	บริษัทมีนโยบายค่าตอบแทนพนักงานที่สอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัททั้งในระยะสั้นและระยะยาวหรือไม่	1	0.57
35	บริษัทถูกดำเนินการโดยหน่วยงานกำกับดูแลเนื่องจากไม่ได้ประกาศข้อมูลจากเหตุการณ์สำคัญภายในระยะเวลาที่ทางการกำหนด (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.57
	รวม คะแนนสำหรับหมวดที่ 3	35	20.00
หมวดที่ 4 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส (20%) 85 ข้อ			
	โครงสร้างในส่วนของเจ้าของและความสัมพันธ์กับผู้ลงทุน		
1	บริษัทมีการเปิดเผยโครงสร้างผู้ถือหุ้นอย่างโปร่งใสหรือไม่อย่างไร		
2	มีการแจกแจงโครงสร้างผู้ถือหุ้นหรือไม่	1	0.24
3	โครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เปิดเผยแสดงให้เห็นถึงผู้ถือหุ้นที่แท้จริงของบริษัทได้อย่างชัดเจนหรือไม่	1	0.24
4	มีการเปิดเผยข้อมูลการถือหุ้นของกรรมการทั้งทางตรงและทางอ้อมไว้หรือไม่	1	0.24
5	มีการเปิดเผยข้อมูลการถือหุ้นของผู้บริหารทั้งทางตรงและทางอ้อมไว้หรือไม่	1	0.24
6	บริษัทมีโครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบกระจายหุ้นคือสัดส่วนของหุ้นรายย่อย(Free float)มากกว่าร้อยละ 50 หรือไม่	1	0.24
7	บริษัทมีโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่แท้จริงในลักษณะการถือหุ้นไขว้หรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.24
	การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสทางการเงิน		
8	บริษัทมีการใช้มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 ภาษีเงินได้หรือไม่	1	0.24
9	บริษัทมีการเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินเกี่ยวกับวิธีการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลหรือไม่	1	0.24

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
10	บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลการทำรายการระหว่างกันไว้ อย่างครบถ้วนหรือไม่ (ชื่อของบุคคลที่มีการทำรายการ ระหว่างกัน ความสัมพันธ์ ลักษณะของรายการ เงื่อนไข/ นโยบายราคา และมูลค่าของรายการ)	1	0.24
11	บริษัทมีการเปิดเผยรายการนอกงบแสดงฐานะการเงิน (Off Balance Sheet) หรือไม่	1	0.24
12	บริษัทมีการตั้งสาขาในดินแดนหลบเลี่ยงภาษี (Tax Haven)หรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.24
13	บริษัทมีโครงสร้างหนี้สินมากกว่าเงินทุนหรือโครงสร้างทุน ต่ำ(Thin Capitalizations)หรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.24
14	การตรวจสอบภายในของบริษัท		
14.1	บริษัทได้มีการตั้งหน่วยงานตรวจสอบภายในที่เป็นอิสระ หรือไม่	1	0.24
14.2	บริษัทได้มีการเปิดเผยผู้ซึ่งรับทราบผลการตรวจสอบ ภายในหรือไม่	1	0.24
14.3	บริษัทว่าจ้างผู้ตรวจสอบภายในจากหน่วยงานภายนอก หรือไม่	1	0.24
15	บริษัทว่าจ้างผู้ตรวจสอบภายในจากหน่วยงานภายนอกที่มี ความเป็นอิสระและมีความน่าเชื่อถือหรือไม่	1	0.24
16	บริษัทแบ่งแยกการว่าจ้างผู้ตรวจสอบภายในและผู้ ตรวจสอบภายนอกคนละสำนักงานหรือไม่		
16.1	แบ่งแยกระหว่างผู้ตรวจสอบภายในและภายนอก	1	0.24
16.2	มีการใช้บริการอื่น(ปรึกษาทางด้านภาษี)จากผู้สอบบัญชี หรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.24
17	บริษัทเปิดเผยรายงานการควบคุมภายในเกี่ยวกับเรื่อง ต่อไปนี้หรือไม่		

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
17.1	สภาพแวดล้อมของการควบคุม	1	0.24
17.2	การประเมินความเสี่ยง	1	0.24
17.3	กิจกรรมการควบคุม	1	0.24
17.4	ข้อมูลและการสื่อสาร	1	0.24
17.5	การติดตามและประเมินผล	1	0.24
18	บริษัทได้ว่าจ้างผู้สอบบัญชีที่มีความเป็นอิสระ และมีความน่าเชื่อถือหรือไม่	1	0.24
19	งบการเงินของบริษัทได้รับการรับรองจากผู้สอบบัญชีแบบใดดังนี้		
19.1	รับรองโดยไม่มีเงื่อนไข	1	0.24
19.2	รับรองโดยไม่มีเงื่อนไขแต่มีข้อสังเกต	1	0.24
19.3	รับรองโดยมีเงื่อนไขแต่มีข้อสังเกตของสถานการณ์ความไม่แน่นอน	1	0.24
19.4	รับรองโดยไม่แสดงความเห็น	1	0.24
20	บริษัทมีการปรับเปลี่ยนการใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีหรือไม่		
20.1	ปรับเปลี่ยนการใช้บริการภายในกลุ่มของ BIG4	1	0.24
20.2	ปรับเปลี่ยนการใช้บริการจาก BIG4 เป็นสำนักงานสอบบัญชีทั่วไป	1	0.24
20.3	ปรับเปลี่ยนการใช้บริการภายในกลุ่มของสำนักงานสอบบัญชีทั่วไป	1	0.24
20.4	ปรับเปลี่ยนการใช้บริการจากสำนักงานสอบบัญชีทั่วไป เป็น BIG4	1	0.24
20.5	ยังคงใช้บริการ BIG4 เดิม	1	0.24
20.6	ยังคงใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีทั่วไปเดิม	1	0.24

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
21	บริษัทมีนโยบายการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่	1	0.24
22	บริษัทเปิดเผยค่าสอบบัญชีที่จ่ายให้กับผู้สอบบัญชีหรือบริษัทสอบบัญชีไว้ในรายงานประจำปี/แบบ 56-1 หรือไม่	1	0.24
23	บริษัทเปิดเผยค่าบริการอื่น ๆ ที่จ่ายให้กับผู้สอบบัญชีหรือบริษัทสอบบัญชีไว้ในรายงานประจำปี/แบบ 56-1 หรือไม่	1	0.24
24	บริษัทจ่ายค่าที่ปรึกษา/ค่าบริการอื่นให้แก่ผู้สอบบัญชีน้อยกว่าค่าสอบบัญชีบริษัทหรือไม่	1	0.24
25	พิจารณาคุณภาพของรายงานประจำปีในหัวข้อต่อไปนี้		
25.1	ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงาน	1	0.24
25.2	ลักษณะการประกอบธุรกิจและภาวะการแข่งขัน	1	0.24
25.3	ประวัติของคณะกรรมการและผู้บริหาร	1	0.24
25.4	การระบุว่ากรรมการรายใดเป็นกรรมการอิสระ	1	0.24
25.5	การเปิดเผยหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนกรรมการ	1	0.24
25.6	นโยบายและหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนของผู้บริหารระดับสูง	1	0.24
25.7	การเปิดเผยค่าตอบแทนกรรมการเป็นรายบุคคล	1	0.24
25.8	การเปิดเผยข้อมูลการเข้าร่วมประชุมของกรรมการแต่ละคน	1	0.24
25.9	ความเสี่ยงหลัก (Key Risks) ในการดำเนินธุรกิจของบริษัท	1	0.24
25.10	ข้อพิพาททางกฎหมาย	1	0.24
25.11	วัตถุประสงค์/เป้าหมายระยะยาวของบริษัท (Corporate Objective/Long Term Goal)	1	0.24
25.12	ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของบริษัทที่ไม่ใช่การเงิน เช่น ส่วนแบ่งทางการตลาด ระดับความพึงพอใจของลูกค้า เป็นต้น	1	0.24
25.13	โครงสร้างกลุ่มธุรกิจ (ถ้ามี)	1	0.24

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
25.14	นโยบายการจ่ายเงินปันผล	1	0.24
25.15	นโยบายการแจ้งเบาะแสการกระทำผิด (Whistle Blowing)	1	0.24
25.16	การเปิดเผยข้อมูลจำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการ	1	0.24
25.17	การเปิดเผยข้อมูลการเข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรมของกรรมการแต่ละคนในปีที่ผ่านมา	1	0.24
25.18	บริษัทเปิดเผยการเปลี่ยนแปลงการถือครองหุ้นบริษัทของกรรมการและผู้บริหารระดับสูงโดยแสดงจำนวนหุ้นที่ถือ ณ ต้นปี สิ้นปี และที่มีการซื้อขายระหว่างปีไว้ในรายงานประจำปี หรือไม่	1	0.24
25.19	บริษัทกำหนดและเปิดเผยไว้ถึงนโยบายที่ว่า การทำรายการระหว่างกันที่สำคัญต้องได้รับการพิจารณาและอนุมัติจากคณะกรรมการหรือไม่	1	0.24
	โครงสร้างของกรรมการและกระบวนการจัดการ		
26	บริษัทมีการกำหนดนโยบายให้กรรมการต้องเปิดเผย/รายงานการซื้อขายหุ้น/ถือครองหลักทรัพย์ของบริษัทให้ทราบทุกครั้ง	1	0.24
27	บริษัทมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการรายงานการมีส่วนได้เสียของกรรมการหรือไม่	1	0.24
28	บริษัทได้จัดให้มีการสื่อสารข้อมูลของบริษัทผ่านช่องทางที่หลากหลายดังต่อไปนี้หรือไม่		
28.1	รายงานประจำปี	1	0.24
28.2	เว็บไซต์ของบริษัท	1	0.24
28.3	การพบปะกับนักวิเคราะห์	1	0.24
28.4	การแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน/การจัดทำจดหมายข่าวที่นำเสนอถึงฐานะทางการเงินของบริษัท	1	0.24

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
29	บริษัทมีเว็บไซต์ที่นำเสนอข้อมูลที่ทันเหตุการณ์เกี่ยวกับบริษัทในเรื่องเหล่านี้หรือไม่		
29.1	ลักษณะการดำเนินธุรกิจของบริษัท	1	0.24
29.2	ข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการและผู้บริหาร	1	0.24
29.3	งบการเงินของบริษัท	1	0.24
29.4	เอกสารข่าว (Press Release) ของบริษัท	1	0.24
29.5	โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัท	1	0.24
29.6	โครงสร้างองค์กร	1	0.24
29.7	โครงสร้างกลุ่มธุรกิจ (ถ้ามี)	1	0.24
29.8	ข้อมูลด้านนักลงทุนสัมพันธ์	1	0.24
29.9	รายงานประจำปีที่สามารถดาวน์โหลดได้	1	0.24
29.10	จัดทำเว็บไซต์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	1	0.24
29.11	หนังสือนัดประชุมและรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นที่สามารถดาวน์โหลดได้	1	0.24
29.12	รายงานประจำปีภาษาอังกฤษ	1	0.24
29.13	ข้อมูลที่น่าสนใจมีความทันสมัย	1	0.24
29.14	ข้อบังคับบริษัท	1	0.24
30	ในปีที่ผ่านมาบริษัทมีประวัติการส่งรายงานทางการเงินรายไตรมาสล่าช้าหรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.24
31	ในปีที่ผ่านมาบริษัทมีประวัติการส่งรายงานทางการเงินรายปีล่าช้าหรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.24
32	ในปีที่ผ่านมา บริษัทมีประวัติการถูกสั่งให้แก้ไขงบการเงินรายไตรมาสโดยสำนักงาน ก.ล.ต. หรือไม่อย่างไร (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.24

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
33	ในปีที่ผ่านมา บริษัทมีประวัติการถูกสั่งให้แก้ไขงบการเงิน รายปีโดยสำนักงาน ก.ล.ต.หรือไม่อย่างไร (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.24
34	บริษัทมีการเปิดเผยหลักการค้ากับดูแลกิจการที่ดีใน รายงานประจำปี/แบบ56-1 หรือไม่	1	0.24
35	บริษัทมีการจัดตั้งหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์หรือระบุ บุคคลและช่องทางที่นักลงทุนสามารถติดต่อสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทได้โดยสะดวกหรือไม่	1	0.24
36	รายงานผลการดำเนินงานรายไตรมาส	1	0.24
	รวม คะแนนสำหรับหมวดที่ 4	85	20.00
หมวดที่ 5 ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ (35%) 113 ข้อ			
1	บริษัทมีการจัดทำนโยบายกำกับดูแลกิจการเป็นของ ตนเองหรือไม่	1	0.31
2	จริยธรรมธุรกิจ		
2.1	บริษัทได้จัดให้มีนโยบายจริยธรรมธุรกิจและ/หรือคู่มือ จรรยาบรรณสำหรับกรรมการ ผู้บริหารและพนักงานของ บริษัทหรือไม่	1	0.31
2.2	บริษัทได้กำหนดให้กรรมการ ผู้บริหาร พนักงานปฏิบัติ ตามจริยธรรมธุรกิจและ/หรือคู่มือจรรยาบรรณสำหรับ กรรมการ ผู้บริหารและพนักงานของบริษัทหรือไม่	1	0.31
2.3	บริษัทได้กำหนดและเปิดเผยแนวทางการส่งเสริมให้เกิด การปฏิบัติตามจริยธรรมธุรกิจและ/หรือคู่มือจรรยาบรรณ รวมถึงติดตามการปฏิบัติตามดังกล่าวหรือไม่	1	0.31
3.1	บริษัทมีการกำหนดวิสัยทัศน์/ภารกิจของบริษัทไว้หรือไม่	1	0.31
3.2	คณะกรรมการได้พิจารณาทบทวนและอนุมัติวิสัยทัศน์ และภารกิจของบริษัทอย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี หรือไม่	1	0.31
4	บริษัทได้จัดทำนโยบายบริหารความเสี่ยงหรือไม่	1	0.31

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
5	บริษัทมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับความขัดแย้งของ ผลประโยชน์หรือไม่	1	0.31
6	บริษัทมีการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ระหว่างคณะกรรมการและฝ่ายจัดการไว้ชัดเจนหรือไม่	1	0.31
7	การประเมินผลงานคณะกรรมการ		
7.1	คณะกรรมการมีการประเมินผลงานประจำปี ของทั้งคณะ หรือไม่	1	0.31
7.2	บริษัทได้เปิดเผยกระบวนการในการประเมินผลงาน คณะกรรมการทั้งคณะหรือไม่	1	0.31
7.3	บริษัทได้เปิดเผยหลักเกณฑ์การประเมินผลงาน คณะกรรมการทั้งคณะหรือไม่	1	0.31
7.4	บริษัทได้จัดให้มีการประเมินผลงานเป็นรายบุคคลหรือไม่	1	0.31
7.5	บริษัทได้เปิดเผยกระบวนการในการประเมินผลงาน กรรมการเป็นรายบุคคลหรือไม่	1	0.31
7.6	บริษัทได้เปิดเผยหลักเกณฑ์การประเมินผลงานกรรมการ เป็นรายบุคคลหรือไม่	1	0.31
7.7	บริษัทได้จัดให้มีการประเมินผลงานของคณะกรรมการชุด ย่อยหรือไม่	1	0.31
8	บริษัทได้ดูแลให้มีการจัดทำแผนสืบทอดตำแหน่งผู้บริหาร สูงสุดของบริษัทหรือไม่	1	0.31
	โครงสร้างของคณะกรรมการ		
9	คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการจำนวน 5-12 คน หรือไม่	1	0.31
10	คณะกรรมการบริษัทมีกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารมากกว่า ร้อยละ 66 หรือไม่	1	0.31

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
11	คณะกรรมการบริษัทมีกรรมการที่เป็นกรรมการอิสระมากกว่าร้อยละ 50 หรือไม่	1	0.31
12	บริษัทมีการกำหนดนิยามความเป็นอิสระของกรรมการและเปิดเผยไว้ให้เป็นที่ทราบหรือไม่	1	0.31
13	คณะกรรมการมีกรรมการอิสระที่เป็นผู้หญิงอย่างน้อย 1 คนหรือไม่	1	0.31
14	คณะกรรมการได้กำหนดและเปิดเผยบทบาท หน้าที่ของประธานกรรมการไว้หรือไม่	1	0.31
15	ประธานคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านบัญชีหรือไม่	1	0.31
16	คณะกรรมการตรวจสอบมีกรรมการอย่างน้อย 1 คนที่มีจบการศึกษาหรือมีความเชี่ยวชาญด้านบัญชีหรือไม่	1	0.31
17	ในคณะกรรมการของบริษัท มีกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารอย่างน้อย 1 คน ที่มีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทหรือไม่	1	0.31
18	กรรมการผู้จัดการจบการศึกษาขั้นต่ำทางการบริหารธุรกิจหรือไม่	1	0.31
19	เลขานุการบริษัทจบการศึกษาด้านกฎหมายหรือบัญชีหรือได้ผ่านการอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของเลขานุการบริษัทหรือไม่	1	0.31
20	คณะกรรมการได้จัดให้มีการปฐมนิเทศกรรมการใหม่หรือไม่	1	0.31
21	กรรมการของบริษัทมากกว่าร้อยละ 75 ได้เข้าร่วมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่กรรมการหรือไม่	1	0.31
22	คณะกรรมการสนับสนุนกรรมการให้เข้าอบรมหลักสูตรหรือเข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาที่เป็นการเพิ่มพูนความรู้ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 1 คนหรือไม่	1	0.31

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
23	คณะกรรมการได้กำหนดและเปิดเผยถึงนโยบายความหลากหลายในโครงสร้างของคณะกรรมการ (Board Diversity) หรือไม่ เช่น ทางด้านทักษะวิชาชีพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพศ เป็นต้น	1	0.31
24	คณะกรรมการได้เปิดเผยหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกกรรมการใหม่หรือไม่	1	0.31
25	คณะกรรมการได้เปิดเผยกระบวนการในการแต่งตั้งกรรมการใหม่หรือไม่	1	0.31
26	ในการสรรหากรรมการ ได้กำหนดคุณสมบัติของกรรมการที่ต้องการสรรหา โดยพิจารณาจากทักษะที่จำเป็นที่ยังขาดอยู่ในคณะกรรมการหรือไม่	1	0.31
27	คณะกรรมการได้ใช้บริษัทที่ปรึกษา (Professional Search Firm) หรือฐานข้อมูลกรรมการ (Director Pool) ในการสรรหากรรมการใหม่หรือไม่	1	0.31
28	คณะกรรมการมีนโยบายส่งเสริมให้กรรมการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องหรือไม่	1	0.31
	ความขัดแย้งของผลประโยชน์		
29	ประธานกรรมการบริษัท		
29.1	ประธานกรรมการบริษัทเป็นกรรมการอิสระหรือไม่	1	0.31
29.2	ประธานกรรมการบริษัทและผู้บริหารสูงสุดของบริษัทเป็นคนเดียวกันหรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.31
30	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายจำกัดจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการแต่ละคนจะดำรงตำแหน่งกรรมการได้ไม่เกิน 5 แห่ง ไว้ในนโยบายกำกับดูแลกิจการของบริษัทหรือไม่	1	0.31

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
31	บริษัทมีการกำหนดนโยบายจำกัดจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการแต่ละคนจะดำรงตำแหน่งกรรมการได้ไม่เกิน 3 แห่ง หรือไม่	1	0.31
32	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายจำกัดจำนวนปีในการดำรงตำแหน่งของกรรมการอิสระไว้ไม่เกิน 9 ปี ไร่หรือไม่	1	0.31
33	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายจำกัดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการอิสระไว้ไม่เกิน 2 วาระหรือไม่เกิน 6 ปี หรือไม่	1	0.31
34	มีกรรมการอิสระในคณะกรรมการที่ดำรงตำแหน่งกรรมการมาเกิน 9 ปีหรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.31
35	บริษัทละเลยต่อการเปิดเผยว่า กรรมการคนใดเป็นกรรมการอิสระหรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.31
36	กรรมการอิสระมีความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารและผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทหรือไม่	1	0.31
37	กรรมการหรือผู้บริหารระดับสูงของบริษัทเคยเป็นพนักงานหรือหุ้นส่วนของบริษัทสอบบัญชีภายนอกที่บริษัทใช้บริการอยู่ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาหรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.31
38	ในคณะกรรมการของบริษัท มีกรรมการอิสระที่ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในบริษัทจดทะเบียนมากกว่า 5 แห่งหรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.31
39	ในคณะกรรมการของบริษัท มีกรรมการที่เป็นผู้บริหารที่ไปดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทจดทะเบียนอื่นมากกว่า 2 แห่งหรือไม่ (ถ้ามีให้ 0 คะแนน)	1	0.31
40	บริษัทมีการกำหนดนโยบายในการไปดำรงตำแหน่งกรรมการที่บริษัทอื่นของกรรมการผู้จัดการหรือไม่	1	0.31
41	บริษัทเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดของสัญญาสำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันหรือไม่	1	0.31

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
42	บริษัทเปิดเผยจำนวนเงินที่จ่ายให้แก่กรรมการที่ไม่เป็น ผู้บริหารอิสระหรือไม่	1	0.31
43	คณะกรรมการได้เปิดเผยนโยบายค่าตอบแทนของ CEO ทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงตามผลการปฏิบัติงาน ของ CEO หรือไม่	1	0.31
44	คณะกรรมการได้เปิดเผยโครงสร้างค่าตอบแทนของ กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารหรือไม่	1	0.31
45	ผู้ถือหุ้น/คณะกรรมการได้อนุมัติค่าตอบแทนของ กรรมการบริหาร/ผู้บริหารระดับสูงหรือไม่	1	0.31
46	คณะกรรมการมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งเลขานุการ บริษัทหรือไม่	1	0.31
47	การตรวจสอบภายในและการบริหารความเสี่ยงของบริษัท		
47.1	คณะกรรมการจัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบภายในขึ้นเป็น หน่วยงานหนึ่งในบริษัทหรือไม่	1	0.31
47.2	บริษัทได้เปิดเผยชื่อของหัวหน้าของหน่วยงานตรวจสอบ ภายใน (Head of Internal Audit) หากเป็นการว่าจ้าง ภายนอก ได้ระบุว่า ใช้บริษัทสอบบัญชีใดหรือไม่	1	0.31
47.3	ในกรณีที่มีการจัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบภายใน หน่วยงานนี้มีสายการรายงานไปยังคณะกรรมการ ตรวจสอบ	1	0.31
47.4	บริษัทได้พิจารณาระบบควบคุมภายในและระบบบริหาร ความเสี่ยงของบริษัทและเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปี หรือไม่	1	0.31
47.5	บริษัทได้จัดให้มีและเปิดเผยถึงระบบควบคุมภายในและ ระบบบริหารความเสี่ยงหรือไม่	1	0.31
47.6	คณะกรรมการตรวจสอบได้รายงานถึงความคิดเห็นที่มีต่อ ความเพียงพอของระบบควบคุมภายในและระบบบริหาร ความเสี่ยงของบริษัทไว้ในรายงานประจำปี	1	0.31

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
47.7	คณะกรรมการได้เปิดเผยถึงแนวทางในการจัดการกับความ ความเสี่ยงหลัก (Key Risk) ของบริษัทหรือไม่	1	0.31
	ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ		
48	การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ		
48.1	บริษัทมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบหรือไม่	1	0.31
48.2	มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ ตรวจสอบไว้อย่างชัดเจนหรือไม่	1	0.31
48.3	คณะกรรมการตรวจสอบมีบทบาทหน้าที่ในการเสนอ แต่งตั้ง และเลิกจ้างผู้สอบบัญชีภายนอกหรือไม่	1	0.31
48.4	คณะกรรมการตรวจสอบมีบทบาทหน้าที่ในการเสนอ แต่งตั้ง โยกย้าย และเลิกจ้างผู้ตรวจสอบภายในหรือไม่	1	0.31
48.5	มีการเปิดเผยประวัติและคุณสมบัติของกรรมการ ตรวจสอบไว้ให้เป็นที่ทราบหรือไม่	1	0.31
48.6	สมาชิกของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นกรรมการอิสระ ทั้งหมดหรือไม่	1	0.31
48.7	มีการเปิดเผยจำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการ ตรวจสอบและการเข้าร่วมประชุมของกรรมการตรวจสอบ แต่ละคนในรายงานประจำปีหรือไม่	1	0.31
49	การจัดตั้งคณะกรรมการค่าตอบแทน		
49.1	คณะกรรมการมีการจัดตั้งคณะกรรมการค่าตอบแทน หรือไม่	1	0.31
49.2	มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของ คณะกรรมการค่าตอบแทนไว้อย่างชัดเจนหรือไม่	1	0.31
49.3	คณะกรรมการค่าตอบแทนประกอบด้วยกรรมการอิสระ มากกว่าร้อยละ 50 หรือไม่	1	0.31
49.4	ประธานคณะกรรมการค่าตอบแทนเป็นกรรมการอิสระ หรือไม่	1	0.31

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
49.5	มีการเปิดเผยจำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการ ค่าตอบแทนและการเข้าร่วมประชุมของกรรมการ ค่าตอบแทนแต่ละคนในรายงานประจำปีหรือไม่	1	0.31
50	การจัดตั้งคณะกรรมการสรรหา		
50.1	บริษัทมีการจัดตั้งคณะกรรมการสรรหาหรือไม่	1	0.31
50.2	มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของ คณะกรรมการสรรหาไว้อย่างชัดเจนหรือไม่	1	0.31
50.3	คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการอิสระ มากกว่าร้อยละ 50 หรือไม่	1	0.31
50.4	ประธานกรรมการสรรหาเป็นกรรมการอิสระหรือไม่	1	0.31
50.5	มีการเปิดเผยจำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการ สรรหาและการเข้าร่วมประชุมของกรรมการสรรหาหรือไม่	1	0.31
51	คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ		
51.1	คณะกรรมการมีการจัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ หรือไม่	1	0.31
51.2	มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของ คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการไว้อย่างชัดเจนหรือไม่	1	0.31
51.3	คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการประกอบด้วยกรรมการ อิสระมากกว่าร้อยละ 50 หรือไม่	1	0.31
51.4	ประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการเป็นกรรมการอิสระ หรือไม่	1	0.31
51.5	มีการเปิดเผยจำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการ กำกับดูแลกิจการและการเข้าร่วมประชุมของกรรมการ กำกับดูแลกิจการหรือไม่	1	0.31
52	คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง		
52.1	คณะกรรมการมีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง หรือไม่	1	0.31

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
52.2	มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงไว้อย่างชัดเจนหรือไม่	1	0.31
52.3	คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วยกรรมการ อิสระมากกว่าร้อยละ 50 หรือไม่	1	0.31
52.4	ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยงเป็นกรรมการอิสระ หรือไม่	1	0.31
52.5	มีการเปิดเผยจำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการ บริหารความเสี่ยงและการเข้าร่วมประชุมของ กรรมการบริหารความเสี่ยงหรือไม่	1	0.31
53	ในปีที่ผ่านมา คณะกรรมการได้จัดให้มีการประชุม คณะกรรมการรวมกันมากกว่า 6 ครั้งต่อปี หรือไม่	1	0.31
54	ในปีที่ผ่านมา กรรมการของบริษัทเข้าร่วมประชุม คณะกรรมการไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของการประชุม คณะกรรมการทั้งหมด หรือไม่	1	0.31
55	บริษัทได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับจำนวนองค์ประชุมขั้นต่ำ ณ ขณะที่คณะกรรมการจะลงมติในที่ประชุม คณะกรรมการว่า ต้องมีกรรมการอยู่ไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมดหรือไม่	1	0.31
56	คณะกรรมการมีการกำหนดตารางการประชุมล่วงหน้าทุก ปีหรือไม่	1	0.31
57	กรรมการทุกคนมีสัดส่วนของการเข้าร่วมประชุม คณะกรรมการ อย่างน้อยร้อยละ 75 ของการประชุมทั้งปี หรือไม่	1	0.31
58	คณะกรรมการได้รับเอกสารประกอบการประชุม คณะกรรมการล่วงหน้าก่อนวันประชุมคณะกรรมการอย่าง น้อย 5 วันทำการหรือไม่	1	0.31

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
59	บริษัทมีโครงการสิทธิพิเศษเพื่อจูงใจในการทำงานของผู้บริหารระดับสูงหรือไม่(ESOP) โดยมีระยะเวลาในการใช้สิทธิมากกว่า 3 ปี และกำหนดราคาการใช้สิทธิสูงกว่าราคาตลาด ณ ช่วงเวลาที่มีการจัดสรรสิทธิรวมทั้งไม่มีการกระจุกตัวเกินร้อยละ 5	1	0.31
60	การประเมินคุณภาพรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบจากการรายงานประจำปี		
60.1	การเปิดเผยจำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ	1	0.31
60.2	การประเมินและสอบทานระบบการควบคุมภายใน	1	0.31
60.3	การทำรายการระหว่างกัน	1	0.31
60.4	การพิจารณาเสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชี	1	0.31
60.5	การสอบทานรายงานทางการเงิน	1	0.31
60.6	การดูแลด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และนโยบาย	1	0.31
60.7	ข้อสรุป/ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบต่อการดำเนินการในด้านต่าง ๆ โดยรวม	1	0.31
61	บริษัทมีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการต่อรายงานทางการเงินเสนอไว้ในรายงานประจำปีหรือไม่	1	0.31
62	ในปีที่ผ่านมา คณะกรรมการของบริษัท ผู้บริหาร มีประวัติการกระทำผิดกฎระเบียบของ ก.ล.ต./ตลาดหลักทรัพย์ฯ หรือไม่	1	0.31
63	ในปีที่ผ่านมากรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารได้มีการประชุมระหว่างกันเองหรือไม่อย่างไร	1	0.31

ลำดับที่	หลักเกณฑ์	จำนวน ข้อ	คะแนน
64	บริษัทได้เปิดเผยถึงเรื่องที่เป็นอำนาจอนุมัติของคณะกรรมการหรือไม่	1	0.31
65	บริษัทได้จัดให้มีหน่วยงานกำกับกับการปฏิบัติงานหรือไม่ (Compliance Unit) (Bonus)	1	0.31
66	บริษัทได้เข้าร่วมเป็นแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริตหรือไม่ (Bonus)	1	0.31
67	มีกรณีที่กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารลาออกอันเนื่องจากประเด็นเรื่องการค้ากับดูแลกิจการของบริษัทหรือไม่ (Penalty)	1	0.31
68	มีกรณีเกี่ยวกับชื่อเสียงในทางลบของบริษัท อันเนื่องมาจากความล้มเหลวในการทำหน้าที่สอดส่องดูแลของคณะกรรมการหรือไม่ (Penalty)	1	0.31
69	ในรอบปีที่ผ่านมา มีกรณีการกระทำผิดด้านการทุจริต (Fraud) หรือการกระทำผิดจริยธรรม หรือการกระทำที่ขัดต่อกฎระเบียบที่เป็นความผิดร้ายแรงหรือไม่ (1)	1	0.31
	รวม คะแนนสำหรับหมวดที่ 5	113	35.00
	รวม คะแนนทั้ง 5 หมวด	288	100.00

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวสุชาดา ศรีสกลกิจ
วันเดือนปีเกิด	17 กันยายน 2520
วุฒิการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต
ตำแหน่ง	นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
ประสบการณ์ทำงาน	2554 – ปัจจุบัน: นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน 2546 – 2553: นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดิน 3-5 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน